

TILSYNS- RAPPORT

Kunsthøgskolen i Oslo

Periodisk tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid

2021

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert
som miljøfyrtårn

Institusjon	Kunsthøgskolen i Oslo
Sakkyndige	Lena Lauritsen Bendiksen (leder), Toril Forbord, Ane Magnussen og Martin Vigild
Dato for vedtak	27. oktober 2021
NOKUTs saksnummer	20/08538

Forord

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og skal bidra til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjør vi blant annet gjennom å føre tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. Alle norske universiteter og høyskoler er pålagt å ha dokumenterte interne systemer for kvalitetssikring av utdanningen. Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn med en institusjons systematiske kvalitetsarbeid.

Denne tilsynsrapporten består av innstillingen fra den sakkyndige komiteen (kapittel 1–5) og Kunsthøgskolen i Oslos uttalelse til den sakkyndige komiteens vurderinger (kapittel 6). Disse dokumentene var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 27. oktober 2021, hvor følgende vedtak ble fattet:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Kunsthøgskolen i Oslo har vesentlige mangler. Kunsthøgskolen i Oslo må rette opp manglene påpekt i universitets- og høyskoleloven § 1-6 og § 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 (2) og § 4-1 (5). Frist for oppretting er 27. oktober 2022.

Den sakkyndige komiteen har hatt følgende sammensetning:

- Lena Lauritsen Bendiksen, dekan og professor, UiT Norges arktiske universitet (komiteleder)
- Toril Forbord, prodekan og førstelektor, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
- Martin Vigild, sjefskonsulent, Uddannelses- og Forskningsministeriet, København
- Ane Magnussen, student, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Den sakkyndige komiteen har vurdert det systematiske kvalitetsarbeidet ved Kunsthøgskolen i Oslo basert på skriftlig dokumentasjon fra institusjonen og besøk ved institusjonen 16.–18. mars 2021. Komiteen leverte sin innstilling 2. juli 2021.

Seniorrådgiver Agnethe Nilstad og seniorrådgiver Birgitte Ulvevadet har vært NOKUTs saksansvarlige i tilsynet. NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved Kunsthøgskolen i Oslo som har bidratt til komiteens arbeid gjennom å dokumentere kvalitetsarbeidet, delta på intervjuer og annet.

Oslo, 27. oktober 2021

Kristin Vinje

Innhold

Abstract	5
1 Om tilsynet ved Kunsthøgskolen i Oslo	6
2 Om Kunsthøgskolen i Oslo og organisering av kvalitetsarbeidet	7
2.1 Om Kunsthøgskolen i Oslo	7
2.2 Organisering av kvalitetsarbeidet	10
3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene	16
3.1 Universitets- og høyskoleloven	16
Kvalitetssikring	16
Læringsmiljø	19
3.2 Studiekvalitetsforskriften	24
Krav til systematisk kvalitetsarbeid – periodiske evalueringer	24
3.3 Studietilsynsforskriften	26
Strategi og kvalitetsområder	26
Forankring og kvalitetskultur	29
Ordninger for systematisk kontroll	36
Systematisk innhenting av informasjon	38
Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet	43
Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje	47
4 Komiteens konklusjon for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid	49
5 Vedlegg til komiteens innstilling til NOKUT	52
6 Institusjonens uttalelse til komiteens innstilling	53

Abstract

Since 2003 every Norwegian higher education institution is subject to an external review of its quality work every six to eight years, conducted by the Norwegian Agency for Quality Assurance in Education (NOKUT) in compliance with the European Standards and Guidelines 2015 (ESG). A successful completion of such a review of the quality work, based on the *Act relating to universities and university colleges* as well as the *Ministerial Quality Assurance Regulations* and *NOKUT's Academic Supervision Regulations*, is a prerequisite for the institutions to continue their operations.

The reviews are carried out by expert committees appointed by NOKUT and are based upon comprehensive documentation submitted by the respective institutions on the strategy, setup and implementation of their internal quality assurance systems and quality work. An examination of the documentation is followed by an on-campus site visit with interviews of key actors from the institution, such as heads of the institution and its various departments, relevant faculty members, administrative staff, and students. In 2021, due to the COVID-19 pandemic, all site visits were replaced by digital meetings across 2 to 3 days.

Oslo National Academy of the Arts is a specialized university institution providing education and training for visual and performing artists and designers. The institution consists of six departments providing 22 bachelor's and master's degree programmes level, as well as one-year programmes, in the fields of art and craft, fine art, design, dance, theatre and opera. The institution also offers a ph.d. programme in artistic research. A total of 570 students and a faculty including about 200 staff members and 900 guest lecturers represent the diverse academic and administrative community of the institution.

In 2021, Oslo National Academy of the Arts underwent an external periodic review for the third time. The expert committee concluded that its quality assurance system and quality work did not meet the formal requirements as set by the legal framework for universities and university colleges in Norway. There are five specific demands that needs to be addressed to meet the formal requirements: 1) The institution's quality assurance system should systematically ensure study quality and enhancement of their quality work. Precise descriptions of systematic procedures and responsibilities are needed. 2) Improved documentation of the institution's systematic quality work concerning the students' learning environment and student involvement. 3) Systematic, periodic review of their study programmes. 4) Facilitate arenas and actions for improving cooperation and promoting a common quality culture across all departments and levels in the organisation. 5) Systematically analyze and use relevant information to secure and enhance study quality across all study programmes.

Oslo National Academy of the Arts needs to undergo a new external periodic review and must provide new documentation addressing all formal requirements within October 27th in 2022.

1 Om tilsynet ved Kunsthøgskolen i Oslo

Kunsthøgskolen i Oslo ble 8. oktober 2020 bedt om å sende inn dokumentasjon på hvordan kvalitetsarbeidet oppfyller gjeldende krav i lov og forskrifter. I tillegg til dokumentasjon på kvalitetsarbeidet på institusjonsnivå ba NOKUT Kunsthøgskolen i Oslo om å sende inn dokumentasjon på kvalitetsarbeidet ved følgende studietilbud:

- bachelor i medium- og materialbasert kunst
- master i opera
- praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) i teater og dans
- ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid

Kunsthøgskolen i Oslo sendte inn dokumentasjon 29. januar 2021. Studentrådet ved høgskolen fikk to ukers utsettelse og sendte sin studentuttalelse 9. februar 2021. På forespørsel fra den sakkyndige komiteen sendte høgskolen inn supplerende dokumentasjon 10. mars, 4. juni og 30. juni 2021.

På grunn av reise- og forsamlingsrestriksjoner under koronapandemien ble alle NOKUTs tilsynsbesøk våren 2021 gjennomført digitalt. Institusjonsbesøket ved Kunsthøgskolen i Oslo fant sted 16.–18. mars 2021, og den sakkyndige komiteen intervjuet da representanter fra institusjonens øverste ledelse, studenter med og uten tillitsverv, læringsmiljøutvalget, stipendiatforum, utvalg for mangfold og likestilling, programrådene ved de utvalgte studietilbudene, undervisere og emneansvarlige, studieprogramansvarlige, studieledere, dekaner, representanter fra teknisk produksjon og studieadministrasjonen, eksterne samarbeidspartnere og medlemmer av høgskolens styre. Alle intervjuene foregikk i Zoom.

Vurderingene til den sakkyndige komiteen er basert på dokumentasjon fra institusjonen og intervjuer under institusjonsbesøket. Oversikt over den skriftlige dokumentasjonen er tilgjengelig i elnnsyn – offentlig elektronisk postjournal.

2 Om Kunsthøgskolen i Oslo og organisering av kvalitetsarbeidet

2.1 Om Kunsthøgskolen i Oslo

Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) er en statlig, akkreditert, vitenskapelig høyskole lokalisert på Grünerløkka i Oslo. KHiO ble etablert i 1996, som en oppfølging av den nasjonale høyskolereformen, etter sammenslåingen av Statens balletthøyskole, Statens håndverks- og kunstindustriskole, Statens kunstakademi, Statens operahøyskole og Statens teaterhøyskole. Alle avdelingene ble samlokalisert på Grünerløkka i 2010, og KHiO er i dag landets største statlige utdanningsinstitusjon for kunstnere og designere. KHiO tilbyr utdanninger på bachelor-, master- og doktorgradsnivå innen fagfeltene billedkunst, kunst og håndverk, design, dans, teater og opera. KHiO har som mål å utdanne utøvende og skapende kunstnere og designere og drive kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning på et høyt internasjonalt nivå. KHiO skal være en arena for nytenkning og forvaltning av fagtradisjoner, bidra til fremtidens kunnskaps- og samfunnsutvikling og formidle kunnskap om høyskolens aktiviteter, virksomhet og verdier. I 2020 hadde KHiO 575 registrerte studenter med rundt 40 ulike nasjonaliteter. Av disse var det 390 studenter på bachelornivå, 155 på masternivå og 30 tilknyttet årsstudier. Kandidater tilknyttet ph.d.-programmet kommer i tillegg. Antall ansatte var samme år beregnet til om lag 200 årsverk, hvorav i underkant av halvparten var ansatt i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger. I tillegg til de fast ansatte er om lag 900 time- og gjestelærere tilknyttet institusjonen.

Kunsthøgskolen i Oslo har todelt ledelse. Valgt rektor har det overordnede ansvaret for den faglige virksomheten og er leder av høyskolestyret, mens direktøren, som er tilsatt, leder de administrativt ansatte og forvaltningen av økonomien. Prorektor er stedfortreder for rektor under lengre fravær og har et spesielt ansvar for læringsmiljøet. Både rektor og direktør sitter på åremål for henholdsvis fire og seks år av gangen, med mulighet for forlengelse i én periode. Rektor ved KHiO sa opp sin stilling høsten 2020, og styret utnevnte dekan ved avdeling kunst og håndverk som fungerende rektor i en interimsløsning frem til nytt rektorat kom på plass. Fungerende rektor ble i mars 2021 formelt valgt til ny rektor og tiltrer offisielt sin stilling sammen med ny prorektor 1. august 2021. Ny direktør ble tilsatt i mars 2021, etter at forhenværende direktør sa opp sin stilling høsten 2020. Seksjonssjef for virksomhetsstyring ved KHiO var fungerende direktør frem til ny direktør ble tilsatt.

Styret er KHiOs øverste organ. Det sittende styret er oppnevnt for perioden 01.08.2019 til 31.07.2023 og består av tolv medlemmer, hvorav fire er eksterne representanter oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. De interne styremedlemmene består av styreleder (rektor), tre vitenskapelige ansattrepresentanter, én teknisk-administrativ ansattrepresentant og to studenter. Direktør fungerer som styrets sekretær.

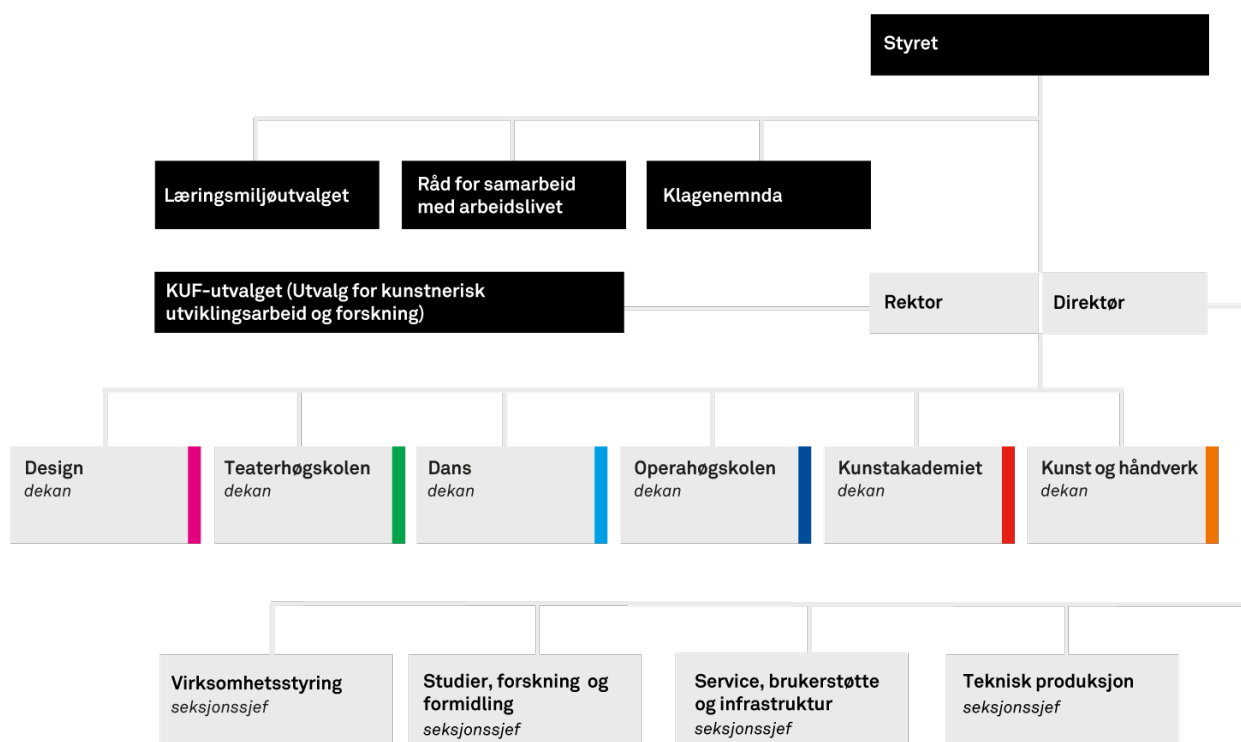
Den faglige virksomheten ved KHiO har vært gjennom flere omorganiseringer, og siden 2011 har den vært inndelt i seks ulike avdelinger, som ledes av hver sin dekan:

- Avdeling design
- Avdeling kunst og håndverk
- Avdeling Kunstakademiet
- Avdeling dans
- Avdeling Teaterhøgskolen
- Avdeling Operahøgskolen

I desember 2020 vedtok styret at det skal gjennomføres en evaluering av høgskolens organisering – både den faglige og den administrative virksomheten – med oppstart i 2021.

KHiO tilbyr i dag 23 studietilbud, og 22 av disse er fordelt på institusjonens seks avdelinger med ti bachelorprogram, ni masterprogram og tre årsstudier. I tillegg fikk KHiO i 2018 akkreditert et treårig ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid, som går på tvers av de seks avdelingene og omfatter fagområdene billedkunst, dans, design, kunst og håndverk, opera og teater. KHiO samarbeider om en nasjonal forskerskole i kunstnerisk utviklingsarbeid på doktorgradsnivå med Norges musikkhøgskole og Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (DIKU). Per 31.12.20 har KHiO tatt opp 32 stipendiater på sitt doktorgradsprogram, og 13 kandidater har disputert siden oppstart i 2018.

Utdanningene ved KHiO er forankret i kunstnerisk praksis og basert på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning. En sentral del av studentenes utdanning til profesjonelle kunstnere og designere er å utvikle og prøve ut kunsten og designen i møte med publikum. Derfor har KHiO en infrastruktur som omfatter scener, prøvesaler, sangrom, studio, gallerier, atelierplasser, verksteder og bibliotek.

Kunsthøgskolen i Oslo og NOKUT

NOKUT har tidligere gjennomført tre evalueringer av Kunsthøgskolen i Oslos system for kvalitetssikring, i 2007, 2009 og 2015. KHiOs kvalitetssystem ble godkjent av NOKUT i 2009, etter to ordinære evalueringer og en tilleggsrapport fra sakkyndig komité. Årsaken til at systemet ikke ble godkjent i første og andre omgang, var at høgskolen ikke kunne dokumentere at systemet var i bruk på alle nivå i organisasjonen. Anbefalingene i rapporten fra 2008 var å tilrettelegge for bedre opplæring av studenttillitsvalgte, både i kvalitetsarbeidet og i muligheten til å påvirke høgskolens beslutningsprosesser, og å forbedre rutinene for informasjon og tilbakemeldinger til studentene. Ved evalueringen i 2015 fikk KHiO sitt kvalitetssystem godkjent. KHiO søkte i 2015 NOKUT om akkreditering som vitenskapelig høgskole og akkreditering av institusjonsdeltakelse i et institusjonsovergripende kunstnerisk stipendprogram. Søknadene ble behandlet parallelt og med samme komité, og begge ble godkjent av NOKUT.

Som vitenskapelig høgskole har Kunsthøgskolen i Oslo selvakkrediteringsfullmakter for utdanninger på bachelornivå innen alle fagområder, og for studier på bachelor- og masternivå innen fagområdet for doktorgraden i kunstnerisk utviklingsarbeid. KHiO har fått akkreditert følgende studietilbud av NOKUT, alle masterprogram på 120 studiepoeng:

- master i koreografi (2004)
- master i design (2005)
- master i kunsthøgskolen (2005)

- master i billedkunst (2005)
- master i opera (2005)
- master i regi (2005)
- master i dramatisk skrivekunst (2008)
- master i teater med fordypning i skuespillerfag/regi/scenografi/scenetekst (2013)
- master i kunst og offentlige rom (2013)
- master i dans (2014)

2.2 Organisering av kvalitetsarbeidet

Kvalitetssystemet

Kunsthøgskolen i Oslo sitt kvalitetssystem ble godkjent av høgskolestyret 25. mars 2008. Kvalitetssystemet har senere blitt revidert ved fem anledninger, i 2014, 2015, 2017, 2018 og 2020. Det har i tillegg blitt lagt inn en presisering om plan for gjennomføring av periodiske evalueringer i mars 2021. Kvalitetssystemet er beskrevet i dokumentet «Kvalitetsarbeid ved Kunsthøgskolen», også kalt Kvalitetshåndboken.

Kvalitetsarbeidet

Kunsthøgskolen i Oslos kvalitetsarbeid skal i henhold til kvalitetssystemet følge tre hovedlinjer:

1. Strategiske mål for studiekvalitet ved KHiO

- være ledende innen utdanning av skapende og utøvende kunstnere og designere
- være en arena for nytenkning og forvaltning av fagtradisjoner
- bidra til fremtidens kunnskaps- og samfunnsutvikling
- ha internasjonalt samarbeid som en forutsetning for kvalitet i utdanning og forskning

De strategiske målene er nedfelt i KHiOs strategiske plan for 2017–22, og det vektlegges at studentenes kunstneriske ambisjoner og engasjement, sammen med høyt kompetente ansatte, skal være det viktigste råstoffet for studiekvalitet ved høgskolen. Andre bærende element for studiekvalitet konkretiseres i strategiplanens beskrivelser av studentrekruttering, studieprogram, vurderingsmetoder, fagfelleevaluering, utveksling, kunstnerisk utviklingsarbeid og samspill med arbeidslivet. Disse elementene er styrende for høgskolens kvalitetsarbeid.

2. Tilsyn med studiekvalitet

Kvalitetsarbeidet skal sikre at fullmaktene innen fagområdet kunst skal forvaltes i henhold til blant annet studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften.

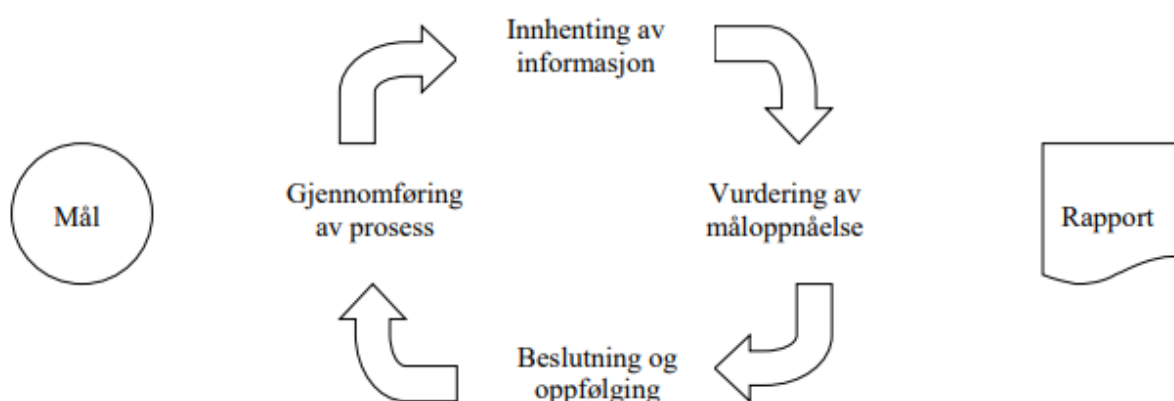
3. Prosesser for studiekvalitet

Kvalitetsarbeidet skal kjennetegnes ved helhetlige og tydelige administrative prosesser som støtter den faglige virksomheten. Disse prosessene skal utvikles i samråd med fagmiljøene.

Rammene for kvalitetsarbeidet er definert gjennom seks kvalitetsområder som behandles i programråd rundt studieprogrammene og i KHiOs øvrige organisatoriske enheter:

- rekruttering
- studieprogram
- utdanning og læring
- internasjonal mobilitet
- læringsmiljø
- fagmiljø

I kvalitetshåndboken (s. 3–5) er gjennomføringen av kvalitetsarbeidet beskrevet som en kvalitetssirkel, hvor hvert av de seks målområdene følges opp gjennom fem påfølgende faser i sirkelen.

1. Gjennomføring av prosess

Mange av rutinene som understøtter den løpende faglige virksomheten, kan beskrives som prosesser. Alle de administrative prosessene har en prosessansvarlig med ansvar for at beskrivelsene er tydelige, at involverte kjenner sin rolle, at prosesser gjennomføres i henhold til relevante prosessbeskrivelser og retningslinjer, og at de evalueres og videreutvikles.

2. *Innhenting av informasjon*

Vurdering av måloppnåelse skal bygge på informasjon og tilbakemeldinger, spesielt fra studenter, vitenskapelig ansatte og eksterne. Aktuelle informasjonskilder er studentevaluering av emner, lærerevaluering av emner, studentundersøkelsen, opptaksprotokoll, avgangsprotokoll, kandidatundersøkelsen og fagmiljøet tilknyttet studieprogrammet.

3. *Vurdering av måloppnåelse*

Beslutninger om endringer skal bygge på brede, faglige vurderinger og analyser. Dette foregår i KHiOs etablerte møtefora på ulike nivå: programråd, seksjonsmøter, læringsmiljøutvalget, styringsdialogmøter, ledermøter og styremøter. Styret følger utviklingen i kvalitetsarbeidet gjennom løpende orienteringer og den årlige kvalitetsrapporten.

4. *Beslutning og oppfølging*

Beslutninger skal treffes på bakgrunn av gjennomførte vurderinger. Beslutningsansvar ligger hos rektor, direktør, seksjonssjefer og dekaner, som har ansvar for å sikre at det prioriteres riktig på de ulike nivåene. Oppfølging av beslutningene slutter kvalitetssirkelen, og det er kvalitetsansvarlige og prosessansvarlige som følger opp tiltak eller endringer.

5. *Rapportering og aggregering*

Sentrale vurderinger, utfordringer og beslutninger om tiltak rapporteres fra hver avdeling/studieprogram og fra fellesadministrasjonen gjennom den etablerte møtестrukturen ved høgskolen. De ulike kvalitetsrapportene som inngår i prosessen, er kvalitetsrapporter fra henholdsvis studieprogrammene (programråd), avdelingene (dekan), fellesadministrasjonen (direktør) og fra KHiO sentralt (rektor og direktør). Det rapporteres i tillegg årlig i forbindelse med KHiOs plan- og budsjettprosess.

Kvalitetsrapporter

Det skal årlig rapporteres på de seks kvalitetsområdene for hvert studieprogram, hver avdeling, fellesadministrasjonen og for KHiO sentralt. Den endelige kvalitetsrapporten som går til styret, bygger på følgende forarbeid:

- *Studieprogram:* Hvert studieprogram rapporterer om kvalitet i foregående studieår.
- *Avdeling:* Hver avdeling sammenfatter en kvalitetsrapport basert på rapportene fra studieprogrammene.
- *Fellesadministrasjonen:* Fellesadministrasjonen rapporterer på sitt arbeid med å utvikle god samhandling og effektivitet i støtteprosessene.

Kvalitetsrapportene viser en endring fra 2016 til 2017, trolig som følge av en revidering av målområdene og derfor også hvilke områder det rapporteres på fra hver enkelt avdeling.

Aktørenes ansvar og oppgaver

Styret er det øverste organet ved Kunsthøgskolen i Oslo og har det overordnede ansvaret for at virksomheten holder høy kvalitet. Styret følger arbeidet med studiekvalitet ved å behandle årlige kvalitetsrapporter og godkjenne endringer i kvalitetssystemet. Alle beslutninger ved institusjonen treffes av styret selv eller etter delegasjon fra styret og på styrets ansvar.

Direktør er systemeier og har det overordnede ansvaret for Kunsthøgskolen i Oslos kvalitetssystem. I tillegg har direktøren ansvar for å iverksette beslutninger vedtatt av styret i samråd med rektor. **Rektor** er styrets leder og har på styrets vegne det overordnede ansvaret for KHiOs virksomhet. Rektor skal særlig bidra til å ivareta styrets ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet, og har derfor også ansvar for å følge opp eventuell kvalitetssvikt. **Seksjonssjef for studier, forskning og formidling** har systemansvar for drift, vedlikehold og utvikling av kvalitetssystemet.

Dekanene har ansvar for faglig kvalitet i utdanningen ved sine avdelinger, mens **programansvarlige** har ansvar for faglig kvalitet på sine studieprogram. **Vitenskapelig ansatte** har ansvar for at det gjennomføres emneevalueringer av egne emner, for å vurdere behov for endringer og for å rapportere sentrale avvik til programansvarlig. **Administrativt ansatte** sikrer at prosesser gjennomføres i henhold til etablerte retningslinjer og prosessbeskrivelser. **Studentene** deltar også i kvalitetsarbeidet gjennom studentdemokratiet og representasjon i sentrale råd og utvalg samt gjennom studentundersøkelser og emneevalueringer.

På bakgrunn av vurderinger som blir gjort i kvalitetsarbeidet, treffer dekaner, seksjonssjefer, rektor og direktør beslutninger på ulike nivå ved høgskolen. Oppfølging av beslutninger slutter kvalitetssirkelen, og kvalitetsansvarlige og prosessansvarlige følger opp tiltakene som er besluttet.

Læringsmiljøutvalget (LMU) består av åtte medlemmer, hvorav fire er studentutvalgsledere og fire er representanter fra institusjonens faglige ledelse og seksjonene. LMU skal delta i planlegging av tiltak knyttet til læringsmiljøet ved KHiO, og følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. LMU deltar i planlegging av studentundersøkelsen og vurderer studentenes tilbakemeldinger, og vurderer om planlagte tiltak fra avdelingene og fellesadministrasjonen vedrørende læringsmiljøet er tilfredsstillende. LMU rapporterer direkte til styret i en årlig rapport om KHiOs arbeid med læringsmiljøet.

Det lokale studentdemokratiet ved KHiO består av et lokalt **Studentutvalg (SU)** ved hver av de seks avdelingene og **Studentrådet (SR)**, hvor studentutvalsrepresentanter fra SU ved alle avdelinger er representert. SU består av to tillitsvalgte per avdeling og holdes orientert om avdelingenes arbeid med kvalitetssikring, i tillegg til å foreslå tiltak ved avdelingen til sine dekaner. Gjennom SU-representanter holdes SR orientert om arbeidet ved hver av avdelingene og om KHiOs overordnede arbeid med kvalitetssikring. SR bidrar med forslag til tiltak til rektor og direktør. SU har møter med dekan ved sin avdeling hver måned. SR møtes

minst én gang per måned, og i tillegg skal SR og ledelsen sammen tilstrebe å møtes like ofte for å drøfte aktuelle saker. Fra SR skal minst studentrådsleder og nestleder stille, mens rektor og direktør stiller for ledelsen. Studieadministrasjonen har ansvar for innkalling og referatføring.

Stipendiatforum er en arena hvor stipendiatene møtes månedlig sammen med prorektor for forskning. Her drøfter de faglige spørsmål og problemstillinger knyttet til utdanningskvaliteten. Stipendiatene er også representert i programrådet for ph.d.-programmet.

Programråd ble i 2018 etablert for ett eller flere studieprogram ved hver av de seks avdelingene. Programråd oppnevnes av avdelingens dekan og består av både ansatt- og studentrepresentanter fra avdelingen. Programrådet støttes fag- og studieadministrativt av programkoordinator og studiekonsulent og ledes av dekan selv eller annen leder utnevnt av dekan. Programrådet skal sikre transparens i utviklingen av studieprogrammet og god kvalitet i KHiOs studietilbud og har en rådgivende funksjon. For å sikre sammenheng og helhet i studieprogrammene er ansvarsområdene til programrådet knyttet til læringsutbyttebeskrivelser, undervisnings- og vurderingsformer, internasjonalisering, digitalisering og læringsplattformer. Programrådet bidrar til å styrke den faglige ledelsen av studieprogrammene ved å gi råd om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling. Sammen med dekan leverer programrådet en kvalitetsrapport for studieprogrammene på hver avdeling. Programrådet vil få en sentral plass i arbeidet med periodiske evalueringer fra 2021. Programrådet vil da sammen med dekan ha ansvar for oppnevning av et evalueringspanel og for å behandle rapporten og utarbeide forslag til og vedta handlingsplan.

Programråd for ph.d.-utdanningen ledes av prorektor for forskning og har hovedansvar for kvalitetssikring av ph.d.-programmet. Oppgavene som tidligere lå til utvalg for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning (KUF), har blitt overført til programrådet, som diskuterer, tar avgjørelser og initierer tiltak for å videreutvikle kvaliteten i ph.d.-programmet. Programrådet bidrar med vurderinger av og diskusjon om i hvilken grad ph.d.-programmet innfrir kvalitetsmålene, og på hvilke områder det er behov for faglige tiltak for å styrke kvaliteten i programmet. Programrådet er også et rådgivende organ for rektor og direktør og skal bidra til å ivareta helheten og kvaliteten i KHiOs virksomhet innen kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning. Prorektor for forskning og programråd avgir årlig en egen kvalitetsrapport for ph.d.-programmet som sammenfatter vurderingene om kvaliteten i programmet.

Utvalg for mangfold og likestilling ledes av prorektor for utdanning og har ansatt- og studentrepresentanter fra alle seks fagavdelinger, fire representanter fra hver av seksjonene for teknisk-administrativt ansatte og én ekstern representant. Målet med utvalgets arbeid er å være pådriver og inspirator i arbeidet med likestilling og mangfold for ansatte og studenter, og å levere en handlingsplan som gjør det mulig for KHiO å arbeide med alle de ulike områdene som er dekket av likestillings- og diskrimineringsloven. Utvalget skal bidra til at KHiO blir en høgskole for alle, uavhengig av kjønn, etnisitet, nasjonal opprinnelse, språk, livssyn, politisk syn, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk,

sosioøkonomisk status, funksjonsevne og andre forhold, slik at det er mulig å uttrykke et mangfold av perspektiver i KHiOs utdanninger og forskning. Studentrådet har ansvar for å rekruttere studentrepresentanter i utvalget, og har lagt ned mye arbeid for å sikre at representantene reflekterer et stort mangfold og variasjon mellom bakgrunner, meninger og perspektiver. Opprettelsen av utvalget ble vedtatt på styremøte i slutten av oktober 2020, og utvalget hadde sitt første møte i desember 2020.

3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene

3.1 Universitets- og høyskoleloven

Kvalitetssikring

§ 1-6 Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen. Studentevalueringer skal inngå i systemet for kvalitetssikring.

Vurdering

Kvalitetssystemet

Kunsthøgskolen i Oslo sitt kvalitetssystem for utdanning ble godkjent av høgskolestyret 25. mars 2008. KHiOs kvalitetssystem er utformet som en kvalitetshåndbok som skal gi en samlet oversikt over kvalitetsarbeidet ved høgskolen. Kvalitetshåndboken (heretter også omtalt som kvalitetssystemet) ligger tilgjengelig for alle ansatte og studenter på høgskolens intranettsider.

Kvalitetssystemet beskriver KHiOs strategi og ambisjoner, samt kravene til kvalitetsarbeidet og hvordan kvalitetsarbeidet skal oppsummeres i årlige kvalitetsrapporter.

Kvalitetsarbeidet beskrives som en kvalitetssirkel som skal følge strategiske mål for utdanningskvalitet, sikre at fullmakter forvaltes i henhold til studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften, og følge tydelige og enhetlige prosesser for studiekvalitet.

Kvalitetsarbeidet baserer seg på KHiOs seks sentrale målområder for studiekvalitet: 1) rekruttering, 2) studieprogram, 3) utdanning og læring, 4) internasjonal mobilitet, 5) læringsmiljø og 6) fagmiljø. Disse målområdene er beskrevet i malen for kvalitetsrapportene, men komiteen råder KHiO til også å operasjonalisere dem i sin kvalitetshåndbok. De utvalgte målområdene skal ifølge kvalitetssystemet følges opp gjennom definerte prosesser i en kvalitetssirkel, som hver har en egen prosessansvarlig som skal sikre at beskrivelsene er tydelige, at de gjennomføres i henhold til retningslinjene, og at prosessene evalueres og videreutvikles. Kvalitetssirkelen tar utgangspunkt i KHiOs definerte mål for studiekvalitet og initieres gjennom innhenting av relevant informasjon. Både emneevalueringer, opptaks- og avgangsprotokoller, student- og kandidatundersøkelser, periodiske evalueringer og fagmiljøet tilknyttet studietilbudene er sentrale i informasjonsinnhenting.

De ulike rollene og deres ansvarsområder er delvis beskrevet i kvalitetssystemet og delvis i delegasjonsoversikten, og i delegasjonsoversikten er rollene mer utførlig beskrevet. Komiteen anerkjenner at noen av rollene er nye, som for eksempel prorektor for forskning og utvalget for mangfold og likestilling, og derfor har kommet til i etterkant av siste revisjon av kvalitetssystemet i 2018. Rollebeskrivelsene i kvalitetssystemet fremstår imidlertid svært

forenklede, med uklare ansvarsforhold og mangelfulle rapporteringslinjer. Det fremgår ikke i dokumentasjonen hvem som har hovedansvar for å følge opp ulike prosesser og planlagte tiltak. I styremøtet i februar 2020 ba styret om mer utfyllende beskrivelser av overordnet ansvar, faglig ansvar og systemansvar neste gang kvalitetssystemet skal revideres, hvilket ble fulgt opp i revisjonen i mars 2020. Komiteen anbefaler imidlertid KHiO å utarbeide mer presise rollebeskrivelser og ansvarsoppgaver, og å innlemme disse i kvalitetssystemet. Ansvarsforholdene i kvalitetsarbeidet må være tydelig beskrevet for alle grupper som skal bruke systemet – både ansatte, gjestelærere og studenter.

Kvalitetssystemet beskriver hvordan det årlig skal rapporteres på kvalitetsarbeidet ved KHiO. Det skal utformes en kvalitetsrapport for hvert av studieprogrammene, som programrådet har ansvar for. I tillegg skal hver avdeling ved dekan levere en kvalitetsrapport, og sentraladministrasjonen skal også utarbeide en egen kvalitetsrapport i samarbeid med seksjonsledere og direktør. Basert på samtlige nevnte rapporter skal det også utarbeides en overordnet kvalitetsrapport for KHiO, hvor rektor og direktør oppsummerer sentrale vurderinger, utfordringer og tiltak innen kvalitetsarbeidet. I tillegg til kvalitetsrapportene skal hver avdeling levere årlige virksomhetsrapporter som skal være basert på kvalitetsarbeidet og knyttet opp mot strategien, og samtidig utarbeide virksomhetsplaner som skal sikre og videreutvikle kvaliteten ved institusjonen.

Innhenting av informasjon skal danne grunnlaget for vurdering av måloppnåelse, og ifølge kvalitetssystemet skal vurderingene tas i etablerte møtefora på ulike nivå. Programrådene ved de ulike avdelingene skal være sentrale i dette arbeidet og fungere som et rådgivende organ for faglig ledelse, og for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av det enkelte studieprogram. Andre sentrale fora for vurderingene er seksjonsmøter og møter i læringsmiljøutvalget. Videre kommer årlige styringsdialogmøter med dekan, avdelingsrepresentanter, studentrepresentanter, rektor, direktør og relevante representanter fra administrasjonen. I tillegg gjennomføres ledermøter som inkluderer rektor, direktør, prorektor, dekaner og seksjonssjefer. KHiOs styre følger utviklingen i kvalitetsarbeidet gjennom løpende orienteringer og årlige kvalitetsrapporter. Beslutninger som omhandler studiekvalitet, skal treffes på bakgrunn av vurderingene som gjøres i ulike fora. Kvalitetsansvarlige og prosessansvarlige følger opp tiltak eller endringer.

Komiteen mener at et tilfredsstillende kvalitetssystem bør ha en tydelig kvalitetssløyfe hvor informasjon går oppover i organisasjonen og ned igjen, og hvor kvalitetsarbeidet et gitt år bygger på arbeidet som er gjort i tidligere år. På den måten sikrer man en systematisk videreutvikling og at berørte parter blir informert og involvert i kvalitetsarbeidet. KHiO viser i dokumentasjonen eksempler på kvalitetssløyfer der sentrale vurderinger og beslutninger om tiltak rapporteres og aggregeres videre gjennom årlige kvalitetsrapporter. Komiteen merker seg allikevel at beskrivelsene av rapporteringslinjene er utilstrekkelige, og at det oppstår en brist i rapporteringslinjen på nivået mellom dekan og øverste ledelse. Det er derfor vanskelig å se at hele kvalitetssløyfa går opp til øverste nivå og tilbake nedover i systemet igjen. Det er videre usikkert hva som rapporteres videre oppover fra dekan, og på

hvilket grunnlag, og hvordan tilbakemeldinger formidles tilbake og ned til studentene. Dette fikk komiteen bekreftet gjennom samtaler med både studenter og ansatte fra ulike avdelinger under institusjonsbesøket. Komiteen er også i tvil om KHiOs kvalitetssystem skaper en enhetlig forståelse og fungerer like godt på tvers av samtlige seks avdelinger.

Studentevalueringer

Studentene er ifølge dokumentasjonen viktige bidragsyttere i kvalitetsrapportene, og studentevalueringer er en del av det formelle kvalitetssystemet. Studentene bidrar i emneevalueringer og kan på den måten gi tilbakemeldinger om kvaliteten på de ulike emnene direkte til emneansvarlige. Det pågår nå et arbeid med å lage nye retningslinjer for denne prosessen, hvor hensikten blant annet er å få mer enhetlige retningslinjer på tvers av avdelingene. Dette beskrives nærmere under vurdering av kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (4). Videre deltar studentene årlig i KHiOs studentundersøkelse, som er utarbeidet og blir revidert av LMU. Formålet er å sikre at kunnskapsgrunnlaget om læringsmiljøet og studentenes vurdering av kvalitet ligger til grunn for videre kvalitetsutvikling. I tillegg til de formelle og skriftlige evalueringene viser dokumentasjonen til en stor grad av muntlig og uformell tilbakemeldingskultur mellom studenter og undervisere. Dette fikk komiteen også bekreftet gjennom intervjuer med både studenter og ansatte.

Komiteen ser at det gjøres mye godt kvalitetsarbeid ved Kunsthøgskolen i Oslo, og at studentevalueringer er inkludert som en del av kvalitetssystemet. Komiteen mener likevel at kvalitetssystemet har flere mangler knyttet til ansvarsbeskrivelser, rapporteringslinjer og skriftlig dokumentasjon av både tiltaksplaner og gjennomføringen av disse. Samlet sett fungerer derfor ikke kvalitetssystemet som et godt nok verktøy for KHiO i arbeidet med å sikre og videreutvikle kvaliteten i høgskolens utdanninger. Høgskolen må blant annet legge bedre til rette for mer formelle, skriftlige kanaler hvor studenter kan melde fra om sviktende kvalitet. Dette vil komiteen komme nærmere inn på under vurderingen av studietilsynsforskriften § 4-1 (4). Ved eventuell rapportering om sviktende kvalitet bør både tilbakemeldinger, planlegging og iverksetting av tiltak dokumenteres skriftlig. KHiO bør revidere kvalitetssystemet i tråd med disse rådene.

Dokumentasjonen viser samlet sett at KHiO ønsker tilbakemeldinger fra sine studenter, og at høgskolen forsøker å ivareta studentenes perspektiver. Likevel viser også dokumentasjonen at det er en stor grad av muntlig og uformell tilbakemeldingskultur. Komiteen vil gå nærmere inn på organiseringen av studentdemokratiet, møtevirksomhet og studentenes deltakelse i KHiOs kvalitetsarbeid under vurderingen av kravet til kvalitetskultur i studietilsynsforskriften § 4-1 (2).

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 1-6 er ikke oppfylt.

Læringsmiljø

§ 4-3 (4) Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.

Vurdering

Kunsthøgskolen i Oslo sitt arbeid med læringsmiljø inngår i høgskolens kvalitetssystem og er ett av seks definerte målområder i kvalitetsarbeidet. I henhold til strategien skal KHiO tilby et læringsmiljø hvor studentene utvikler seg profesjonelt og personlig. Videre heter det at læringsmiljøet skal preges av studentmedbestemmelse, at det skal være nulltoleranse for mobbing og trakassering, og at studenter som får problemer med gjennomføring, skal få tilbud om rådgivning. KHiO skal tilby undervisningslokaler, bibliotek, verksteder og utstyr som er tilpasset faglige behov, og som har gode rutiner for drift og utvikling.

KHiO dokumenterer sitt arbeid med læringsmiljø på flere måter. Det rapporteres årlig om læringsmiljøet gjennom kvalitetsrapportene – både avdelingsvis, ved de ulike seksjonene og på et overordnet, institusjonelt nivå. Slik malen for kvalitetsrapportene er utformet, beskrives både styrker og svakheter ved læringsmiljøet ved de enkelte avdelingene, og for KHiO som helhet. Gjennom kvalitetsrapportene beskrives også planlagte tiltak som kan etterprøves i neste års kvalitetsrapport, men komiteen savner beskrivelser av hvem som har ansvar for både oppfølging, tilbakemelding og evaluering av tiltakene.

KHiO har et læringsmiljøutvalg (LMU) som deltar i planlegging av tiltak som gjelder læringsmiljøet, og som har ansvar for nøye å følge utviklingen i spørsmål som gjelder studentenes sikkerhet og velferd. LMUs mandat og rolle i kvalitetsarbeidet er beskrevet i kvalitetssystemet, og utvalget har 3–4 møter hvert studieår. Sittende LMU ledes av prorektor og består ellers av fire studentrepresentanter fra Studentrådet og fire faste ansattrepresentanter. LMU rapporterer årlig til styret, og dokumenterer i rapporten sitt arbeid og hvilke utfordringer som må løses. LMU har også ansvar for den årlige studentundersøkelsen, hvor læringsmiljø er et av de sentrale temaene som kartlegges. Resultatene drøftes i LMU, som gir ledelsen råd for oppfølging av resultatene og utarbeider en rapport som følger årsrapporten til styret. Dekanene presenterer resultatene fra studentundersøkelsen til studenter og ansatte ved sine avdelinger, og studentene og de ansatte deltar i diskusjoner om tiltak.

Selv om LMU har de formelle strukturene på plass, opplever komiteen at LMU ikke fungerer optimalt i praksis. Under intervjuene fikk komiteen høre at det var problematisk å samarbeide godt på tvers av avdelingene og å finne gode møtetidspunkt, som følge av lite fleksible timeplaner. Dokumentasjonen viser også uklarhet og manglende informasjon om endringer og nye valg, og det ble blant annet ikke avholdt møter høsten 2019 fordi studentrepresentanter ikke hadde kommet på plass. Komiteen mener også at det mangler gode prosessbeskrivelser for LMU, ettersom det fremstår som usikkert hvilke saker som

skal meldes inn til utvalget, hvordan sakene skal følges opp, og hvem som er ansvarlig. I dokumentasjonen redegjør KHiO for studentdeltakelsen i utvalget. Høgskolen trekker frem at det har vært utfordringer med å få studenter til å delta på møtene, hvilket har påvirket både kontinuiteten og kvaliteten på LMU sitt arbeid. Dette bekreftes også gjennom samtaler med representanter fra LMU under institusjonsbesøket, som kunne bekrefte at alle medlemmer i Studentutvalget får møteinnkallinger, for å sikre at det kommer et tilstrekkelig antall studenter til LMU-møtene. Komiteen vil videre påpeke at LMU, i henhold til universitets- og høyskoleloven § 4-3 (3), vekselvis skal ledes av de ansattes og studentenes representanter, men rekruttering av studenter har vært et gjentakende problem, og utvalget har derfor hovedsakelig vært ledet av institusjonens ansatte. Komiteen mener at KHiO bør presisere LMUs mandat med tydeligere prosess- og ansvarsbeskrivelser i tråd med institusjonens behov, og at høgskolen i samarbeid med studentene prøver å tilpasse utvalgets aktiviteter og møtevirksomhet til studentenes arbeidsbelastning i løpet av et studieår. KHiO må også jobbe for å rekruttere studenter til ledervervet. Komiteen ber også KHiOs ledelse om å vurdere om LMU trenger tydeligere administrativ bistand og opplæring av representantene, slik at de kan ivareta sin rolle og sitt ansvar på best mulig måte.

Studentene ved KHiO får på ulike måter anledning til å komme med tilbakemeldinger om saker som angår læringsmiljøet. Saker kan meldes inn til studentrepresentanter i studentutvalget (SU) ved de respektive avdelingene, som tar sakene anonymt videre inn i studentrådet (SR), eller gjennom månedlige avdelingsmøter mellom dekan, programkoordinatorer og SU. For komiteen er det litt uklart hvordan saker blir meldt fra SU til SR, og hvordan avdelingsmøtene foregår, og selv om dokumentasjonen viser noen eksempler på saker som er tatt videre og behandlet i ulike fora, er den fullstendige sløyfen like fullt utydelig. Studentene kan også gi direkte tilbakemeldinger gjennom emneevalueringer eller gjennom den årlige studentundersøkelsen. Videre vises det til en samarbeidsavtale mellom SR og KHiO for å sikre et godt samarbeidsklima og klargjøre ansvar og forpliktelser. I henhold til denne avtalen skal ledelsen ved KHiO, ved rektorat og direktør, og SR tilstrebe å holde månedlige møter for å drøfte aktuelle saker. KHiO dokumenterer at disse møtene har foregått jevnlig siden oppstart våren 2020, hvor viktige saker som omhandler studentene har blitt diskutert. Det er uklart for komiteen hvordan sakene følges opp videre.

Sammen med fem andre utdanningsinstitusjoner i Oslo har KHiO et studentombud, som er lokalisert på Universitetet i Oslo og skal gi studentene råd og hjelp i saker knyttet til studiesituasjonen. Studentombudet rapporterer til LMU og til styret, og rapporten inneholder en gjennomgang av det siste året, og en oversikt over innmeldte saker som studentombudet har behandlet.

KHiO har varslingssystemet «Si ifra om læringsmiljøet», hvor studentene kan varsle om kritikkverdige forhold ved læringsmiljøet, enten åpent eller anonymt. Informasjon om varslingssystemet og skjema som skal benyttes, ligger tilgjengelig på KHiOs nettsider.

Komiteen ser imidlertid at Si ifra-systemet ikke er kjent for alle studentene, og det kommer ikke frem i dokumentasjonen hvem som har ansvar for å informere studentene om systemet. Videre er det ikke tydelig i dokumentasjonen hvem som mottar varslingssakene, og hvordan sakene håndteres. Det fremgår også av dokumentasjonen at studentene opplever at de ikke blir hørt, og at ikke alle saker som meldes inn gjennom Si ifra-systemet, tas videre og følges opp. Komiteen ser også flere eksempler på at det er vanskelig å ivareta anonymiteten ved en såpass liten institusjon, og at det i seg selv oppleves som et hinder for å melde inn alvorlige saker. Dette bekymrer komiteen, og de sakkyndige mener at KHiO må ta tak i problemet.

Dokumentasjonen viser at det har vært ekstra oppmerksomhet rundt varslingssystemet i forbindelse med tidligere varslingssaker om seksuell trakassering og den påfølgende metoo-kampanjen tilbake i 2018–19, som igjen utløste handlingsplanen #medlysetpå. Videre førte det til et behov for å presisere KHiOs etiske retningslinjer. Disse retningslinjene har til hensikt å vektlegge faglige og institusjonelle forhold som krever ekstra oppmerksomhet omkring etiske spørsmål. Det gjelder spesielt relasjonen mellom ansatte og studenter og varsling om kritikkverdige forhold. En av de større varslingssakene pågikk over lengre tid, og komiteen ser at enkelte avdelinger trekker frem at varslingssakene preget både læringsmiljøet og arbeidsmiljøet. Komiteen kan lese om bekymring og frykt blant studentene for at KHiOs små miljøer kan føre til at kritiske tilbakemeldinger og behov for anonymitet ikke blir ivare tatt, noe som igjen kan virke negativt inn på mulighetene for relasjoner og jobb etter endt studium. Varslingssakene bekrefter hvor viktig det er å ha et velfungerende varslingssystem som kan ivareta studentene på en god måte og sikre at eventuelle saker både fanges opp, meldes inn og løses. Komiteen har gjennomgått virksomhetsrapporter fra 2018–2020 og påfølgende virksomhetsplaner. De sakkyndige merker seg at det skrives om alvorlige varslingssaker, men kan ikke se at KHiO dokumenterer hvordan sakene tas videre i det systematiske kvalitetsarbeidet. Komiteen ser med stor bekymring på at oppfølging av alvorlige varslingssaker ikke dokumenteres godt nok, og anser det som svært viktig at informasjon om varslingssystemet og håndtering av saker løftes opp og presiseres i kvalitetssystemet.

Læringsmiljøet ved Kunsthøgskolen i Oslo har også det siste året vært preget av utfordringer knyttet til mediedebatter og intern uro, ved siden av den pågående koronapandemien. Siden våren 2020 har studentene som følge av pandemien vært i en sårbar situasjon med uforutsigbarhet, nedstengt campus og overgang til digital undervisning. For studenter innen utøvende kunsthøgskole, hvor mesteparten av undervisningen er praktisk og foregår i verksteder, studio og på scener, har stengt campus og manglende tilgang til undervisningslokaler vært ekstra utfordrende og begrensende. Mesteparten av undervisningen og all veiledning og eksamensgjennomføring ble flyttet over til digitale flater, og avgangsutstillinger ble avlyst. Komiteen anerkjenner at det blir vanskelig å sikre kontinuitet i arbeidet, god informasjonsflyt og å tilrettelegge for et godt læringsmiljø i en slik situasjon. Samtidig med pandemien har miljøet ved KHiO over lengre tid vært preget av mangfold- og likestillingsdebatten, med en rekke medieoppslag og intern uro blant både

studenter og ansatte. Det har også vært store utskiftninger i ledelsen. Dette ser ut til å ha påvirket det sosiale klimaet ved institusjonen, hvilket også kan gå ut over forutsigbarheten og kontinuiteten i kvalitetsarbeidet. Den interne uroen vil naturlig nok også påvirke det psykososiale læringsmiljøet. Komiteen savner imidlertid større synlighet og refleksjon rundt problemstillingene i kvalitetsrapportene fra de ulike avdelingene. Komiteen merker seg videre at det ikke er synliggjort oppfølgingstiltak knyttet til resultatene fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) verken i 2018 eller i 2021, til tross for at undersøkelsen i begge disse årene avdekker flere bekymringsfulle forhold. Komiteen råder KHiO til å prioritere dette arbeidet i forbindelse med kommende kvalitetsrapporter for 2020/21.

Slik komiteen oppfatter det, er en sentral utfordring ved KHiOs læringsmiljø knyttet til hvordan institusjonen og studentene er organisert. De seks avdelingene fungerer på mange måter som separate enheter – alle med ulik størrelse, struktur, fagtradisjoner og kultur, og med ulike systemer for informasjon til studentene. I hvilken grad studentene opplever å være inkludert i kvalitetsarbeidet og få mulighet til å bidra til forbedring av læringsmiljøet, avhenger av hvilken avdeling de tilhører. Her vil komiteen trekke frem Operahøgskolen som et godt eksempel. Ved denne avdelingen er det lagt opp til en fast møtestruktur, både enkeltvis og i plenum, hvor studentene får informasjon, blir hørt og medvirker i en rekke ulike fora. Her deltar studentene i Operademokrati annenhver uke – et møte mellom alle studentene og tillitsvalgte hvor alle klasser får mulighet til å gi tilbakemeldinger av både faglig og sosial art. Studentene trekker selv frem dette forumet som et viktig bidrag til et trygt og godt miljø. Komiteen anerkjenner de ulike avdelingenes egenart, men oppfordrer de andre avdelingene til å la seg inspirere av Operahøgskolen og finne tilsvarende gode møtearenaer og fora for å skape et godt læringsmiljø.

Studentene har selv i flere omganger etterlyst flere sosiale soner på campus, hvilket vil kunne være et viktig bidrag til å forbedre læringsmiljøet og skape et fellesskap på tvers av avdelinger og fagtradisjoner. Komiteen er klar over at dette kan skyldes økonomiske hensyn, men oppfordrer KHiO til å søke løsninger for å imøtekomme studentenes ønske. Komiteen vil også trekke frem prestasjonskulturen som kommer til syne ved en nasjonalt og internasjonalt anerkjent institusjon som Kunsthøgskolen i Oslo. Studentene som søker seg til KHiO, er svært dedikerte, motiverte og engasjerte talenter i sine kunstfag. De må gjennom krevende opptaksprøver, og det er svært mange søkere til hver studieplass. Derfor er det også høyt kvalifiserte elitestudenter som tas opp. Denne studentgruppen har et stort prestasjonsfokus, og det individuelle fokuset står gjerne sterkere enn fellesskapet. Dette kan skape en prestasjonskultur som kan være ekstra utfordrende for det sosiale klimaet og læringsmiljøet, hvilket understreker hvor viktig det er at KHiO prioriterer å fremme et godt psykososialt læringsmiljø.

Alle avdelinger og seksjoner rapporterer årlig om hvordan de arbeider med læringsmiljøet ved sine respektive enheter. Komiteen ser at det jobbes med læringsmiljøet på flere nivå, men finner flere eksempler på både alvorlige og mindre alvorlige saker som er meldt inn, og

som diskuteres i virksomhetsrapporter, men som ikke har blitt fulgt opp i etterkant. Komiteen kan derfor verken se at arbeidet med læringsmiljøet er tilstrekkelig dokumentert, eller om kvaliteten på arbeidet er tilfredsstillende. Komiteen mener KHiO i større grad må dokumentere det arbeidet som gjøres. Videre må KHiO utarbeide tydeligere beskrivelser i sitt kvalitetssystem om hvem som har ansvar for å følge opp saker som angår læringsmiljøet, og hvordan informasjonen brukes i det systematiske kvalitetsarbeidet. Komiteen kommer nærmere inn på disse spørsmålene under vurderingen av studietilsynsforskriften § 4-1 (5).

Den sakkyndige komiteen anbefaler KHiO å vurdere om det kan være nyttig å inkludere flere dimensjoner av læringsmiljø i kvalitetsområdet enn det som er tilfellet i dag når kvalitetssystemet skal revideres. Læringsmiljøbegrepet er i endring på nasjonalt nivå, og det er foreslått at det også skal omfatte organisatorisk, digitalt og pedagogisk læringsmiljø, i tillegg til det fysiske og det psykososiale. Avslutningsvis vil komiteen anbefale KHiO å følge opp studentenes ønske om flere møteplasser og å arbeide helhetlig med læringsmiljøet og det sosiale klimaet på tvers av avdelingene. På den måten kan KHiO etablere et mer enhetlig og inkluderende læringsmiljø ved institusjonen.

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 4-3 (4) er ikke oppfylt.

3.2 Studiekvalitetsforskriften

Krav til systematisk kvalitetsarbeid – periodiske evalueringer

§ 2-1 (2) Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Evalueringsresultatene skal være offentlige.

Vurdering

Periodisk evaluering av studietilbud er ikke iverksatt ved Kunsthøgskolen i Oslo. I forbindelse med styrets behandling av kvalitetsrapporten i desember 2019 ba styret om en tilleggsrapport om hvordan dette avvirket skulle følges opp. Arbeidet med å revidere kvalitetssystemet ble straks satt i gang for å inkludere periodiske evalueringer, og det ble utarbeidet et forslag til rammer for evalueringene, som ble vedtatt av styret i mars 2020.

På oppfordring fra styret nedsatte rektor en bredt sammensatt arbeidsgruppe som besto av én dekan, to vitenskapelig ansatte med førstekompetanse og to studenter, samt en rådgiver fra seksjon for studier, forskning og formidling som bidro som sekretær. Gruppen utarbeidet forslag til kriterier den mente ville være relevant for å utvikle kvaliteten ved KHiOs studietilbud, og en veiledning for periodiske evalueringer. Både kriteriene og veiledningen ble sendt på intern høring høsten 2020. Høringssvarene viser at kriteriene er gjennomgått av avdelingene og revidert på en slik måte at kriteriene er tilpasset de ulike fagene og studietilbudene, og dermed godt forankret i alle avdelinger. «Retningslinjer for periodisk evaluering av studietilbud ved Kunsthøgskolen i Oslo» ble godkjent på styremøtet i januar 2021. KHiO skal sette i gang med periodisk evaluering i løpet av 2021, og først ut er master i teater ved avdeling Teaterhøgskolen.

I kvalitetssystemet står det at alle studieprogram ved KHiO skal gjennom en periodisk evaluering hvert sjette år. Veiledning for periodisk evaluering ved KHiO beskriver hvordan evalueringsarbeidet skal forberedes, gjennomføres og følges opp, og hvilke temaer evalueringen skal omfatte. Periodisk evaluering innebærer å undersøke studietilbudenes kvalitet og vurdere om studietilbudene er tilpasset nåværende og fremtidige behov for kompetanse i kunst-, samfunns- og arbeidslivet. Formålet er å identifisere utfordringer og utforme tiltak som utvikler kvaliteten på det enkelte studietilbudet. Videre skal periodisk evaluering være et viktig verktøy for å sikre at studietilbudene er i samsvar med gjeldende regelverk, og at utdanningene bidrar til å oppnå de definerte målene for utdanningskvalitet i KHiOs strategiske plan. Evalueringene skal munne ut i en anbefaling om hvilke endringer som eventuelt er nødvendige for at studietilbudene skal være relevante å videreføre. På denne måten skal evalueringen også gi programråd, dekan og styret grunnlag for å vurdere om studietilbudene skal videreføres som de er, endres eller legges ned.

KHiO har utarbeidet en rulleringsplan som innebærer at én avdeling i løpet av ett år skal gjennomføre evaluering av alle sine studietilbud, før en ny avdeling starter opp. Årsaken til

at én avdeling skal evaluere alle sine studietilbud samtidig, er at da kan det samme panelet evaluere flere studietilbud parallelt. På denne måten kan panelet se på sammenhengen mellom bachelor- og masterprogram innenfor samme fagområde, eller forholdet mellom studietilbud som grenser til hverandre faglig. Det er opp til hver avdeling å vurdere hvilke studietilbud som skal evalueres av det samme panelet, og panelet skal utarbeide én evalueringsrapport per studietilbud.

Hvert evalueringspanel skal bestå av både eksterne og interne representanter. Det skal være én til to eksterne representanter fra kunst- og arbeidsliv og én fagperson med fagdidaktisk eller høgskolepedagogisk kompetanse fra annen kunstnerisk utdanningsinstitusjon i Norge, Sverige eller Danmark. Fra KHiO skal det være med minimum to studenter fra avdelingen og to vitenskapelig ansatte, hvorav minst én bør være fra en annen avdeling enn den som gjennomfører periodisk evaluering av sine studietilbud.

Komiteen vurderer at KHiO har utarbeidet tydelige retningslinjer for periodisk evaluering. Ettersom periodiske evalueringer kan kreve mye ressurser, er det et godt grep at hver avdeling skal evaluere alle sine studietilbud samtidig, med det formål å bruke samme evalueringspanel der dette er hensiktsmessig. Slik komiteen forstår det, vil disse evalueringsresultatene etter hvert også bli brukt som en ordning for å sikre at alle KHiOs studietilbud til enhver tid driftes i henhold til krav i lov og forskrift, hvilket komiteen vil komme tilbake til under vurderingen av studietilsynsforskriften § 4-1 (3).

Hensikten med periodiske evalueringer er å ha en systematisk gjennomgang av studietilbudenes kvalitet både fra et eksternt og et internt perspektiv. Evalueringene bidrar derfor med viktig informasjon til både ansatte, studenter og fremtidige søkere. Komiteen ser at behovet for periodiske evalueringer er trukket frem i flere kvalitetsrapporter ved KHiO de siste årene, og de sakkyndige mener derfor at KHiO har agert sent med å igangsette dette arbeidet. Komiteen vil også påpeke at studiekvalitetsforskriften har hatt krav til gjennomføring av periodiske evalueringer siden februar 2017, og konstaterer at Kunsthøgskolen i Oslo ikke kan legge frem dokumentasjon på at institusjonen har gjennomført slike periodiske evalueringer i løpet av de fire årene som er gått. Komiteen mener at KHiO må dokumentere gjennomføring av periodiske evalueringer med endelig vedtak i programråd for å oppfylle dette kravet.

Konklusjon

Kravene i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) er ikke oppfylt.

3.3 Studietilsynsforskriften

Strategi og kvalitetsområder

§ 4-1 (1) Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Vurdering

Kunsthøgskolen i Oslos strategiske plan for 2017–2022 beskriver institusjonens mål for studiekvalitet, og ambisjonen er at KHiO skal

- være ledende innen utdanning av skapende og utøvende kunstnere og designere
- være en arena for nytenkning og forvaltning av fagtradisjoner
- drive kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning på høyt internasjonalt nivå
- bidra til fremtidens kunnskaps- og samfunnsutvikling

Strategien vektlegger at studentenes kunstneriske ambisjoner og engasjement og KHiOs høyt kompetente ansatte sammen danner det viktigste grunnlaget for studiekvalitet ved høgskolen.

Komiteen kan se at KHiOs strategiske plan følges opp i avdelingenes virksomhetsplaner og virksomhetsrapporter. Virksomhetsplanene beskriver hvordan strategien forankres og følges opp ved de enkelte avdelingene, hvilke prosesser som skal gjennomføres, og hvilke konkrete tiltak som planlegges. I virksomhetsrapportene kan komiteen se hvordan strategien er fulgt opp det siste året, og dermed også se samsvar mellom planer og faktiske tiltak som iverksettes. Hver avdeling rapporterer i tillegg på fremtidsutsikter relatert til innværende strategiske plan, inkludert hovedutfordringer for å nå målene og hvilke tiltak som planlegges for å imøtekomme disse utfordringene. Dokumentasjonen viser tydelig hvordan kvalitetsarbeidet er forankret i KHiOs strategi, ved at det vises til de konkrete målene i strategisk plan, og hvordan disse følges opp fra hver enkelt avdeling. Komiteen kan imidlertid ikke se hvilke roller som er involvert, og hvem som har ansvar for tiltakene som skal følges opp. Dette bør defineres i virksomhetsplanene for å unngå at ansvaret pulveriseres og prosessene ikke følges tilstrekkelig opp. Komiteen kan heller ikke se hvordan avdelingene viser at de klarer å være «en arena for nytenkning og forvaltning av fagtradisjoner, og bidra til fremtidens kunnskaps- og samfunnsutvikling», i henhold til visjonen i strategisk plan. Komiteen råder KHiO til å operasjonalisere sine strategiske mål, slik at det kommer tydeligere frem hvordan institusjonen må jobbe for å nå disse målene. Tiltakene bør også evalueres i etterkant.

Kunsthøgskolens kvalitetsarbeid følger tre hovedlinjer og inkluderer strategiske mål for studiekvalitet, tilsyn med studiekvalitet og prosesser for studiekvalitet. Som nevnt tidligere har KHiO definert seks målområder som er viktige for studiekvalitet. Komiteen mener de seks målområdene er relevante for kvalitetsarbeidet, og ser at det er lagt opp til at disse skal være klare drivere for kvalitetsarbeidet i hele organisasjonen. De årlige

kvalitetsrapportene ved hver avdeling og for institusjonen som helhet skal rapportere på alle seks målområder. Innen hvert av målområdene skal rapportene inneholde beskrivelser av hva som går bra, hva som kan bli bedre, og hvilke tiltak som er planlagt og iverksatt. Alle seks målområder skal videre knyttes opp mot KHiOs strategi, lover og forskrifter som ligger til grunn for studiekvalitet, og prosesser ved institusjonen.

Det er tydelig at KHiO tar opp de best kvalifiserte studentene til sine studier (*studentrekruttering*). Videre er det et strategisk mål at utdanningene er relevante for videre studier og arbeidsliv, og at de sikrer kunstutøvelsen (*studieprogram*), at pedagogiske metoder og evalueringsformer sikrer god studiekvalitet (*utdanning og læring*), og at det tilrettelegges for utvekslingsmuligheter for både studenter og lærere (*internasjonal mobilitet*). I henhold til strategien skal læringsmiljøet preges av studentmedbestemmelse og nulltoleranse for mobbing og trakassering, og studentene skal ha egnede undervisningslokaler (læringsmiljø). Fagmiljøene skal ha tilstrekkelig kompetanse og sammensetning for å sikre god kvalitet (*fagmiljø*). Komiteen mener at KHiOs strategi dekker viktige områder av betydning for studentenes læringsutbytte, men savner likevel en tydeligere operasjonalisering av målområdene og beskrivelse av hvilke læringsmål som inngår.

KHiO legger stor vekt på utviklingen av kvalitet i sine kunstutdanninger, og sammen med utvikling av ph.d.-programmet utgjør dette kjernen og de to hovedmålene i KHiOs utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet, som ble inngått i 2019. I henhold til målene i utviklingsavtalen skal KHiO rette et særlig søkelys mot lærerrollen i kunstutdanningene og styrke et felles engasjement i fagmiljøene gjennom obligatoriske kurs i lærerrollen, kollegaveiledning, praksisveiledning og kvalitetsutvikling på både avdelings- og institusjonsnivå. Videre heter det i utviklingsavtalen at KHiO sammen med tre andre institusjoner skal bidra til etablering og videreutvikling av Nasjonal forskerskole, og utvikle veilederkompetanse og fagspesifikke tilbud tilknyttet doktorgradsprosjektene gjennom samarbeid både nasjonalt og internasjonalt. Komiteen ser gjennom dokumentasjonen at KHiO arbeider med disse utviklingsmålene i sin strategi, og at det er samsvar mellom utviklingsavtalen, strategien og kvalitetsarbeidet som gjennomføres på de seks ulike avdelingene. Blant de viktigste målene i inneværende strategiske plan er å etablere et ph.d.-program for kunstnerisk utviklingsarbeid og å styrke rektoratet med en viserektor for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning. Begge disse målene er oppnådd, og KHiO viser gjennom sitt arbeid at høgskolen jobber godt for å styrke institusjonens posisjon innen kunstnerisk utvikling og forskning.

Komiteen ser at kvalitetsarbeidet ved KHiO er godt forankret i høgskolens strategi, og at alle definerte målområder for studiekvalitet inngår i strategien og følges opp på en god måte. KHiO skal utarbeide ny strategisk plan som skal gjelde fra 2023, og komiteen har tillit til at høgskolen vil være tydeligere på operasjonaliseringen av sine strategiske mål og på hvem som skal være ansvarlige for å nå disse målene.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (1) er oppfylt.

Forankring og kvalitetskultur

§ 4-1 (2) Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Vurdering

Forankring

Styret har det overordnede ansvaret for at utdanningsvirksomheten ved Kunsthøgskolen i Oslo holder høy kvalitet. Videre følger styret utviklingen i kvalitetsarbeidet gjennom fortløpende orienteringer og den årlige kvalitetsrapporten, og det er styret som behandler og godkjenner endringer i kvalitetssystemet. I henhold til delegasjonsoversikten har rektor, på vegne av styret, spesielt ansvar for kvaliteten på den faglige virksomheten, og rektor skal bidra til både utvikling av kvalitet og oppfølging av eventuell sviktende kvalitet. Sammen med dekaner og programansvarlige har rektor et kvalitetsansvar for studietilbudene på hver avdeling. Høgskolens direktør har det overordnede ansvaret for kvalitetssystemet, mens seksjonssjef for studier, forskning og formidling har systemansvar for drift, vedlikehold og utvikling av kvalitetssystemet. Komiteen ser at det har vært flere utskiftninger i ledelsen det siste året, med interimsløsninger og midlertidig ansvar i påvente av nye ansettelse. Dette påvirker både kontinuiteten i og selve forankringen av kvalitetsarbeidet. Komiteen har likevel tillit til at et nytt rektorat (fra august 2021), tilsetting av prorektor for forskning og ny direktør (fra mars 2021) vil bidra til mer forutsigbarhet og økt grad av kontinuitet – og dermed legge til rette for gjennomføring av langsiktige planer. Dokumentasjonen viser at styret er godt informert om kvalitetsarbeidet som pågår ved KHiO.

De seks avdelingene ved KHiO ledes av hver sin dekan, som har faglig ansvar for studieportefølje og kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved sin avdeling, samt personalansvar for både faglig og administrativt ansatte. Det fremgår av dokumentasjonen at dekanene har stort ansvar for det daglige kvalitetsarbeidet ved sine avdelinger. Dekan har i tillegg det overordnede ansvaret for den årlige kvalitetsrapporten fra sin avdeling, med utfordringer, utviklingsområder og planlagte tiltak. Ved hver avdeling legges det til rette for medvirkning fra ansatte og studenter når det gjelder både innhold og vurderinger i rapporten, men det er dekan som har beslutningsansvar for hva som tas videre til ledelsen og styret. Komiteen bemerker at det er flere eksempler på saker som har blitt tatt opp i ulike fora i avdelingene, men som ikke har blitt tatt videre av dekan, uten begrunnelse eller tilbakemelding. Komiteen stiller seg derfor undrende til den reelle medvirkningen i dette arbeidet og opplever en tydelig brist i linjen mellom dekan og institusjonsledelsen. Komiteen vurderer det som en betydelig utfordring at både kommunikasjon og samhandling mellom ledernivå og avdelingsnivå er så utydelig og inkonsistent, og råder KHiOs ledelse til å prioritere disse utfordringene og utarbeide en handlingsplan for å imøtekomme dem.

Sammen med dekan har programrådene en viktig funksjon på avdelingene. Med en bred sammensetning av vitenskapelig og administrativt ansatte og studentrepresentanter skal programrådene sørge for at kvalitetsarbeidet forankres på flere nivå i avdelingen. Komiteen oppfatter at programrådene, som ble opprettet avdelingsvis i 2019–20, er sentrale i KHiOs kvalitetsarbeid, og anser opprettelsen av programrådene som et viktig bidrag for å løfte kvalitetsarbeidet og bedre forankringen i hver avdeling.

Komiteen ser at KHiO har et kvalitetssystem med definerte målområder som viser hvilke roller som medvirker i kvalitetsarbeidet. Dokumentasjonen viser at kvalitetsrapportene er sentrale i kvalitetsarbeidet ved KHiO, med dekanene som ansvarlige for kvalitetsrapportene ved hver avdeling. Rapportene har en tydelig struktur og tar utgangspunkt i de definerte kvalitetsområdene, hvilket indikerer at KHiO har en helhetlig plan for kvalitetsarbeidet. Komiteen savner imidlertid tydeligere prosessbeskrivelser i kvalitetssystemet, inkludert beskrivelser av hvordan arbeidet skal følges opp.

Komiteen vil trekke frem de årlige virksomhetsplanene- og rapportene fra samtlige avdelinger som gode eksempler på hvordan kvalitetsarbeidet, gjennom dekanene, forankres lokalt i avdelingene. Virksomhetsplanene er tydelige og konkrete, og de er knyttet opp mot både strategiske mål og KHiOs kvalitetsområder. Virksomhetsrapportene peker tilbake på planene for de enkelte avdelingene og indikerer hvorvidt målene er oppnådd. Virksomhetsrapportene er mer reflekterende og analytiske i sin form enn kvalitetsrapportene og peker på eventuelle utfordringer og på hvordan avdelingene må jobbe for å overkomme utfordringene og nå sine mål. Komiteen vil derfor råde KHiO til å integrere virksomhetsrapportene i sitt kvalitetssystem.

Det er noe uklart for komiteen hvorvidt kvalitetsarbeidet er forankret i ledelsen på alle nivå, og det er tydelig forskjell mellom avdelingene. Komiteen ønsker å trekke frem Operahøgskolen som et eksempel på en avdeling der kvalitetsarbeidet fremstår som godt forankret helt fra avdelingsledelsen og til SU. Representanter fra alle nivåene gir uttrykk for at de er godt informert og inkludert i både interne diskusjoner og beslutninger. I dokumentasjonen fra Operahøgskolen kan komiteen se eksempler på hele kvalitetssløyfa fra en sak meldes inn: hvem som har ansvar, hvordan saken følger rapporteringskjeden oppover i systemet, og hvordan saken løses og meldes tilbake. Komiteen merker seg også hvordan saker fra styret går videre ned igjen til Operahøgskolens avdelingsledelse, mens det ved de andre avdelingene fremstår som om det er en brist i denne delen av rapporteringslinjen. Komiteen savner flere eksempler på hele kvalitetssløyfa, og mye uformelt og muntlig kvalitetsarbeid gjør det utfordrende å finne skriftlige spor og dokumentasjon som synliggjør forankringen.

Kvalitetskultur

Å fremme en god kvalitetskultur blant ansatte og studenter innebærer blant annet at institusjonen legger til rette for kunnskapsdeling og arenaer for diskusjon om kvalitetsarbeidet og kvaliteten i studietilbudene. På den måten får studenter og ansatte mulighet til å medvirke i institusjonens arbeid med utvikling og forbedring av

utdanningskvaliteten. Kunsthøgskolen i Oslo har et sterkt fagmiljø bestående av ansatte som er ledende innen sine fagfelt, og som derfor har kompetanse som sikrer høy faglig kvalitet i den praktiske og teoretiske undervisningen. I tillegg sikrer opptaksordningen et høyt nivå på studentene som tas opp innen alle utdanninger. Den høye inntakskvaliteten innebærer også at studentene ved KHiO er svært motiverte for sin utdanning.

Studentmedvirkning

Et godt studentdemokrati styrker kvalitetsarbeidet, og KHiO har studentrepresentanter på to nivå: et eget studentutvalg (SU) ved hver av de seks avdelingene og et felles studentråd (SR) på institusjonsnivå. SR er valgt og består av SU-representanter fra hver avdeling. Studentene er også representert i alle sentrale råd og utvalg på avdelings- og institusjonsnivå, og dermed har de anledning til å påvirke kvalitetsarbeidet ved KHiO på flere nivå. I tillegg har studentene muligheter til å bidra med tilbakemeldinger gjennom studentevalueringer og gjennom den daglige, tette dialogen med lærere i både teoretiske og praktiske fag. Komiteen ser imidlertid flere eksempler i dokumentasjonen på at dagens studentdemokrati ikke fungerer etter intensjonen, og komiteen er i tvil om det eksisterer en reell studentmedvirkning ved KHiO. Dokumentasjonen viser at høgskolen har utfordringer med å få studentene til å engasjere seg i både kvalitetsarbeid og arbeid med læringsmiljøet. Dette kommer til syne gjennom utfordringer med å få tilstrekkelig mange studenter til å påta seg verv, manglende oppmøte i råd og utvalg, stor arbeidsbelastning på de få studentene som engasjerer seg, og svært lav deltakelse på den årlige studentundersøkelsen. Studentrådet viser til at rekruttering har vært et gjentakende problem som har vært belyst i flere årsrapporter. SR har i flere omganger etterlyst bedre tilrettelegging fra ledelsen med opplæring i de ulike vervene og avsatt tid i timeplanen. Som en oppfølging av dette besluttet KHiO at det skulle settes av en fast, ukentlig tid til studentdemokrati i alle timeplaner, og faglærere kan ikke legge undervisning i dette tidsrommet. Dette har trolig bedret situasjonen noe, men tiltaket ser ikke ut til å virke optimalt, ettersom lav studentdeltakelse fortsatt er et problem.

Studentene skriver i studentuttalelsen at det ikke er lett å få tilgang til informasjon om resultater fra kvalitetsarbeidet ved KHiO. De peker på flere tilfeller hvor informasjon blir gitt fra rektor og tas videre til dekaner og programansvarlige, men uten at informasjonen når helt frem til studentene med budskapet intakt. Studentene gir også uttrykk for at de ikke opplever å bli hørt, og at deres tilbakemeldinger ofte ikke blir fulgt opp. Videre peker studentuttalelsen på at studentene ofte blir inkludert sent i allerede igangsatte prosesser. Derfor mister studentene viktig informasjon og opplever at de ikke er reelt involvert. Studentinvolvering kan derfor for noen studenter oppleves mer som en formalitet. Studentene etterspør bedre informasjonsflyt, og gjennom intervjuene kom det frem at det ikke er tydelig for studentene hvor de kan finne nødvendig informasjon om saker som angår dem, eller hvem de skal gå til for å melde ifra om ulike forhold. Som et forsøk på å tilrettelegge for bedre informasjonsflyt har KHiO tatt initiativ til «Internposten» – et nyhetsbrev som samler aktuelle saker og informasjon som angår KHiO og høgskolens studenter. Tilrettelegging for tilgang til informasjon om kvalitetsarbeidet og reell

studentmedvirkning krever imidlertid flere tiltak. Både dokumentasjonen og intervjuene signaliserer at det er vanskelig å få studentene engasjert, men det finnes lite dokumentasjon som viser hvordan KHiO har arbeidet for å bedre denne situasjonen. Slik komiteen ser det, er det et behov for bedre informasjon til studentene, mer åpen kommunikasjon og en bedre kultur for tilbakemeldinger, hvilket vil bidra til sterkere forankring av kvalitetsarbeidet og en helhetlig kvalitetskultur – også blant studentene. Komiteen mener at ledelsen ved KHiO og de ulike avdelingene må ta tak i denne utfordringen og legge bedre til rette for reell studentinvolvering og -medvirkning.

Arbeidsmiljø og samarbeid

I KHiOs strategi står det at høgskolen skal

fremme et arbeidsmiljø preget av inspirerende samarbeid, trivsel og mestring, stimulere og legge til rette for samarbeid på tvers av avdelinger og seksjoner, og ha en sammensetning av ansatte i faste stillinger og åremålsstillinger og gjestelærere - alle med kunstfaglig kompetanse som støtter opp om sine mål og prioriteringer.

Bruk av åremålsstillinger medvirker til at tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger er forankret i det profesjonelle arbeidslivet. Dette anses som en viktig funksjon i kunstnerisk praksis og bidrar til å gjøre utdanningene relevante for arbeidslivet og offentligheten. I dokumentasjonen fremgår det at KHiO har et høyt antall gjeste- og timelærere tilknyttet sine utdanninger, og høgskolen oppgir disse som viktige kilder til informasjon om studiekvaliteten. Komiteen kan imidlertid se noen utfordringer knyttet til både kontinuitet i arbeidet og inkludering ved å ha en så stor andel lærere som hentes inn på timesbasis. Gjeste- og timelærere gir uttrykk for at de savner en felles plattform for informasjon og kunnskapsdeling, og etterlyser samtidig et system som kvalitetssikrer nye undervisere og sikrer kontinuitet når noen slutter og nye kommer inn. Videre ser komiteen at timelærere i motsetning til fast ansatte ikke får tilbud om kompetanseutvikling, og dokumentasjonen viser at timelærerne mangler tilgang til arbeidsplasser ved institusjonen. Komiteen anbefaler KHiO å sørge for tilbud om kompetanseheving og kunnskapsdeling for gjeste- og timelærere på lik linje med fast ansatte. Høgskolen bør også vurdere hvorvidt den kan tilby stillinger til timelærerne, for å redusere antallet som kun hentes inn på timesbasis. Et tiltak for å bedre studiekvaliteten og skape større kontinuitet i kvalitetsarbeidet kunne være å tilby opplæringskurs i kvalitetsarbeid og de ulike aktørenes roller og ansvar, både for fast ansatte, time- og gjestelærere og studenttillitsvalgte.

Høy kvalitet i arbeidet er viktig og står sterkt hos de vitenskapelig ansatte, og KHiO trekker selv frem at en god kvalitetskultur forutsetter åpenhet, tillit, gjensidig forståelse og godt samarbeid. Høgskolen har en sterk muntlig kultur preget av dialog, diskusjon og tilbakemeldinger, og de små studentgruppene muliggjør hyppig og direkte kommunikasjon mellom ansatte og studenter. Alle utdanningene ved KHiO er praktisk orienterte, og verksteder, scener, atelier og studio er derfor sentrale i undervisningen, i studentoppfølgingen og for at studentene skal nå sine læringsmål. Dette krever stor grad av samarbeid, og det er fra ansatte ved de ulike avdelingene uttrykt et ønske om og behov for mer samarbeid mellom ulike avdelinger og på tvers av organisasjonen, ikke minst for å løse

praktiske utfordringer knyttet til tilgang til undervisningslokaler. Det er også uttrykt et behov for flere sosiale møtearenaer for de ansatte, hvor fast ansatte og timelærere kan møtes mer eller mindre uformelt for å diskutere faglige og praktiske problemstillinger. Slike møtearenaer vil også kunne danne grunnlag for et godt samarbeidsklima for de ansatte.

Viktige og svært gode tiltak for samarbeid på tvers er etableringen av ph.d.-programmet og et forskningsutvalg/programråd for forskning, som begge går på tvers av alle avdelinger. Som en videreføring av dette utviklet rektor i 2020 en modell for forskningsledelse som innebærer ansettelse av en egen prorektor for forskning, og den første prorektoren for forskning ble tilsatt i mars 2021. For å sikre sammenheng og samarbeid mellom institusjons- og avdelingsnivå skal det etableres en rolle som lokal forskningsleder ved hver avdeling og et faglig kollegialt organ for forskning og utdanning på institusjonsnivå. Komiteen anser disse tiltakene som svært verdifulle for KHiO. De sakkyndige mener tiltakene vil kunne bidra til at høgskolen når det strategiske målet om å være ledende innen utdanning av skapende og utøvende kunstnere og designere. Ikke minst mener komiteen at tiltakene vil legge til rette for bedre samarbeid på tvers av avdelinger, og derfor fungere som en brobygger ved institusjonen.

Ved KHiO er det også fremmet et forslag om etablering av et utdanningsutvalg som skal jobbe med tverrfaglige og utdanningsfaglige spørsmål, og som derfor også vil forenkle samarbeid på tvers. Både det sittende og det forrige styret har ved flere anledninger etterspurt et slikt utvalg, og i styrets gjennomgang av kvalitetsrapportene i november 2020 ble dette satt opp som et eget punkt for oppfølging i 2021. Styret har nylig (15. juni 2021) vedtatt å opprette både et utdanningsutvalg og et forskningsutvalg, og forslag til organisering, mandat og sammensetning var på høring 16. mars til 26. april 2021. Komiteen støtter etableringen av et utdanningsutvalg og tror det vil kunne bidra til kvalitetsutvikling på tvers av avdelinger, i tillegg til at arbeidet i utvalget kan knyttes direkte til kvalitetsområdet *utdanning og læring* i kvalitetssystemet.

Komiteen ser flere konkrete eksempler på hvordan det jobbes med kvalitetskultur ved institusjonen. I 2019 gjennomførte KHiO «Prosjekt for medarbeiderutvikling», hvor sentrale tema var samhandling, kommunikasjon, rolleforståelse og samarbeid på tvers. Hensikten var å bygge en felles kultur og en felles identitet og samtidig en forståelse for ulikhetene innad i institusjonen, og prosjektet gikk på tvers i organisasjonen og favnet ulike roller. Videre arrangerer KHiO «Fokus på utdanning» to ganger i året, et arrangement hvor ansatte skal få mulighet for faglig påfyll og erfaringsutveksling, og hvor et viktig mål er å bygge kvalitetskultur på tvers av avdelingene. Innspill til relevante tema og problemstillinger kommer fra avdelingene selv, og tidligere tema har blant annet vært studentinvolvering og studentengasjement (i 2018) og konflikthåndtering (i 2020). Et annet eksempel på at KHiO arbeider med involvering, er prosessen med å utarbeide «Retningslinjer for periodisk evaluering», hvor et forslag ble sendt ut på høring og alle avdelingene fikk anledning til å komme med innspill til hvordan evalueringene kan og bør gjennomføres. Dette viser at

ledelsen har en intensjon om å inkludere alle i kvalitetsarbeidet, og at den ønsker å legge vekt på tverrfaglighet og felles utvikling.

Kunsthøgskolen har mange ulike møtefora for inkludering, kunnskapsdeling og diskusjon på ulike nivå i de enkelte avdelingene, hvor både ledelse, vitenskapelig og administrativt ansatte og studenter er involvert. Gjennom disse møtene deles informasjon både opp og ned i linjen, studenter og ansatte involveres i kvalitetsarbeidet, og aktuelle tema kommer opp til diskusjon. Dokumentasjonen viser også at ulike saker sendes ut på høring til de ansatte, og det bidrar til en god tilbakemeldingskultur og muligheten for ansattmedvirkning. Tilbakemeldingskulturen og de ulike møteforaene er viktige når det gjelder å forankre kvalitetsarbeidet på ulike nivå, men også med tanke på å skape en kvalitetskultur ved institusjonen.

Ytringsfrihet og mangfold

KHiO har over lengre tid vært preget av en debatt om blant annet strukturell rasisme, ytringsfrihet og mangfolds- og likestillingsarbeid. Debatten har ført til både intern uro blant studenter og ansatte og flere medieoppslag i nasjonal presse. KHiO skriver at debatten i stor grad har foregått utenfor institusjonen, og i dokumentasjonen finner komiteen lite informasjon om hvordan dette har preget kvalitetskulturen, læringsmiljøet og arbeidsmiljøet ved institusjonen. Komiteen kan likevel se eksempler på at KHiO har tatt tak i utfordringen. I desember 2020 behandlet styret utkast til fremdriftsplan for arbeidet med mangfold og arbeids- og læringsmiljø for studieåret 2020/21. Fremdriftsplanen var basert på rapporter fra hver avdeling, med presiseringer av planlagte tiltak knyttet til debatten. Komiteen kan tydelig se konkrete tiltak med ansvarsfordeling og fastsatte frister. Styret understreket alvoret i situasjonen og så positivt på at arbeidet vil få en mer systematisk og forpliktende form. Gjennom avdelingenes virksomhetsrapporter for 2020 kan komiteen også se avdelingenes refleksjoner rundt debatten og hvordan den har kostet tid, energi og muligens svekket institusjonens omdømme. Avdelingene understreker et behov for å rekruttere studenter som i større grad gjenspeiler hele samfunnet, og for å legge til rette for diskusjoner innen relevante tema blant studentene og å utvikle bedre strategier for konflikthåndtering.

I lys av debatten har høgskolen gjennomført flere tiltak ved de ulike avdelingene, og tiltakene er oppsummert i en styresak fra høsten 2020. I løpet av høsten 2020 har KHiO arrangert flere seminarer knyttet til temaer som mangfold og inkludering, og samme tema har preget både avdelingsmøter, programledermøter og studentutvalgsmøter. KHiO etablerte i tillegg et utvalg for mangfold og likestilling høsten 2020, som består av representanter fra vitenskapelig og administrativt ansatte, teknisk produksjon og studenter, og alle medlemmene representerer mangfoldet i institusjonen når det gjelder kjønn, nasjonalitet og etnisitet. Utvalget skal være pådriver for arbeidet med likestilling og mangfold i det daglige virket og i tilknytning til strategien.

Andre sentrale tiltak som er planlagt som følge av debatten om strukturell rasisme, ytringsfrihet, mangfold og likestilling, er «Building conversations», en forelesningsserie som

omhandler de «umulige» samtalene, og som går på tvers av avdelinger, og «Critical tools», en forelesningsserie hvor kunstnere, teoretikere og kuratorer inviteres til å dele verktøy som er kritiske for å navigere i kunst og i samfunnet ellers. Komiteen anser både disse tiltakene og opprettelsen av utvalget for mangfold og likestilling som positive med hensyn til både fjorårets debatt og uro og behovet for å bygge en enhetlig kultur på tvers av avdelingene. Komiteen anbefaler KHiO å videreutvikle tydelige prosess- og ansvarsbeskrivelser, å innføre forebyggende tiltak på tvers av avdelinger og å lage handlingsplaner for konflikthåndtering eller agering i fall tilsvarende utfordringer skulle dukke opp i fremtiden.

Oppsummering

Komiteen ser at det gjøres mye godt arbeid ved hver avdeling for å skape en kvalitetskultur internt som er tilpasset avdelingens egne fagtradisjoner og identitet, og som strekker seg tilbake til tiden før sammenslåingen. Det sterke engasjementet og forsvaret av de faglige interessene og tradisjonene kan imidlertid gå på bekostning av arbeidet med å skape en felles kultur for hele institusjonen. Komiteen er usikker på i hvilken grad KHiO klarer å skape en kvalitetskultur på tvers av avdelingene som favner alle studenter og ansatte ved høgskolen. Denne problematikken kommer til syne flere steder i dokumentasjonen. Gjennom virksomhetsrapportene for 2020, som er knyttet opp mot KHiOs strategiske mål, trekker samtlige avdelinger frem behovet for mer samarbeid på tvers og for å utvikle en sterkere felles kultur.

Under institusjonsbesøket fikk komiteen forsterket sitt inntrykk av at KHiO består av seks separate enheter som hver har sin kultur og sine tradisjoner, sin egen forståelse av kvalitetsarbeidet og egne rutiner for gjennomføring av arbeidet i praksis. Komiteen opplever dette som en av de største utfordringene KHiO står overfor i dag, og vil sterkt anbefale institusjonen å arbeide aktivt for å skape en arena for erfaringsdeling, en felles kvalitetskultur og en felles institusjonsidentitet på tvers av avdelingene. Dette arbeidet innebærer også en styrking av kvalitetssystemet, med felles prosess- og rollebeskrivelser og videreutvikling av tiltak og samhandling på tvers. Alle avdelingene ved KHiO har høy kompetanse og betydelige ressurser i form av kunnskapsrike og engasjerte medarbeidere og studenter, og komiteen er overbevist om at en felles kvalitetskultur og mer samhandling mellom avdelingene vil løfte utdanningskvaliteten ved høgskolen. I lys av det siste årets uro og debatter vil det være ekstra viktig å arbeide for å skape et fellesskap som omfatter alle fagavdelinger, ansatte og studenter.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (2) er ikke oppfylt.

Ordninger for systematisk kontroll

§ 4-1 (3) Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i denne forskrift.

Vurdering

KHiO ble akkreditert som vitenskapelig høgskole i januar 2018, samtidig med at høgskolen også fikk akkreditert sin ph.d.-utdanning. KHiO har derfor selvakkrediteringsfullmakter for utdanninger på bachelornivå innen alle fagområder, og for studietilbud på både bachelor- og masternivå innen fagområdet kunstnerisk utviklingsarbeid.

Før dette opparbeidet KHiO seg lang erfaring med å søke NOKUT om akkreditering av studietilbud, og høgskolen har brukt denne erfaringen i sitt arbeid med å utvikle dokumentet «Prosessbeskrivelse for studieplanarbeid ved Kunsthøgskolen i Oslo». Dokumentet beskriver rutiner for 1) små språklige endringer, 2) mindre faglige endringer, 3) vesentlige endringer og 4) oppretting og nedlegging av studietilbud. Prosessbeskrivelsen ble utarbeidet allerede i 2013 og har vært revidert ved flere anledninger, senest i mars 2021. Komiteen forstår det slik at endringer i studieporteføljen ved KHiO ikke primært skjer ved oppretting og nedlegging av studietilbud, men gjennom revideringer av eksisterende studietilbud.

Akkreditering av nye studietilbud

Ved akkreditering av nye studietilbud oppretter dekan en arbeidsgruppe som skal bestå av vitenskapelig ansatte fra det aktuelle studietilbudet, programkoordinator, en studentrepresentant og en studiekonsulent. Komiteen råder KHiO til også å inkludere ekstern fagekspertise, forstått som en fagperson ved en annen høyere utdanningsinstitusjon nasjonalt eller internasjonalt eller en fagperson fra arbeidslivet. Arbeidsgruppen skal gjøre rede for hvordan studietilbudet samsvarer med KHiOs strategiske mål og prioriteringer. Videre skal gruppen redegjøre for hvilke evalueringer og vurderinger som ligger til grunn for ønsket om nytt studietilbud, hvilke økonomiske konsekvenser opprettelsen har for avdelingen og eventuelt for andre avdelinger/seksjoner, og om studietilbudet oppfyller kravene i både studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften. Forslag til ny studieplan sendes på både intern og ekstern høring. Når studieplanen er godkjent av dekan, skal saken behandles i KHiOs styre.

Reakkreditering av akkrediterte studietilbud

Ved reakkreditering av akkrediterte studietilbud er prosessen slik at dekan, sammen med vitenskapelig ansatte, programansvarlig og studieadministrasjonen i avdelingen, foretar en vurdering av om studieplanen skal revideres. Dersom avdelingen ønsker å gjennomføre endringer, gir dekan en nærmere beskrivelse av årsakene til ønsket om endring, konsekvenser endringen vil medføre, og forslag til mandat for en eventuell arbeidsgruppe. Denne beskrivelsen leveres til rådgiver for studieplanrevisjon, og dekan oppretter en arbeidsgruppe med samme sammensetning og tilsvarende prosess som ved akkreditering

av nye studietilbud. Komiteen har blitt forelagt flere eksempler på saksgang og vedtak knyttet til endringer i studieplaner som viser et grundig arbeid, for eksempel akkreditering av ny studieplan for *master i teater*.

Komiteen forstår det slik at større og mindre endringer i studieplaner initieres på bakgrunn av informasjon fra kvalitetsrapportene på program-, avdelings- og institusjonsnivå, avdelingenes virksomhetsrapporter og gjennom uformelt kvalitetsarbeid. Når nye retningslinjer for emneevalueringer og periodiske evalueringer kommer på plass og arbeidet i de nyopprettede programrådene kommer skikkelig i gang, har komiteen tiltro til at arbeidet med endringer i studieplanen vil bli mer systematisk.

Komiteen vurderer at summen av retningslinjer og prosedyrer for akkreditering og reakkreditering, sammen med KHiOs dokumenterte praksis, sikrer tilstrekkelig kontroll med at alle studietilbud ved høgskolen tilfredsstiller gjeldende krav i regelverket.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (3) er oppfylt.

Systematisk innhenting av informasjon

§ 4-1 (4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Vurdering

Informasjon som innhentes gjennom kvalitetsarbeidet, skal være relevant for institusjonens kvalitetsområder. Dokumentasjonen viser at Kunsthøgskolen i Oslo innhenter kunnskap fra ulike relevante kilder, både internt og eksternt.

Evaluerer av emner

Alle emner som tilbys ved KHiO, skal evalueres skriftlig av både studenter og undervisere hver tredje gang emnet gjennomføres. Emneansvarlig har ansvar for at evalueringen gjennomføres, og det er utarbeidet en fast mal for evalueringsspørsmålene til begge grupper. Avgangsemner og omfattende emner som er sentrale i studiet, skal i henhold til kvalitetssystemet evalueres oftere, og avdelingene fastsetter hvilke emner dette gjelder. Ved endringer av studieplaner skal alle berørte emner evalueres ved første anledning etter at endringen har trådt i kraft. I tillegg til de skriftlige evalueringene gjennomfører emneansvarlig en muntlig og uformell midtveiseevaluering hver gang emnet går. Eventuelle avvik skal rapporteres til programansvarlig. Resultatene sammenfattes av programansvarlig i en kvalitetsrapport for det aktuelle studieprogrammet, og rapporten inneholder også en kort oversikt over fagmiljøet.

Dokumentasjonen viser at KHiO har utarbeidet nye retningslinjer for emneevalueringer som høgskolen planlegger at skal tre i kraft studieåret 2021/2022. Hensikten med de nye retningslinjene er blant annet å tydeliggjøre hvordan avdelingene skal gjennomføre og følge opp emneevalueringer, og inkluderer et oppdatert spørreskjema for studenter, et oppdatert spørsmålsett for lærerevaluering og en ny mal for emnerapport. Det skal komme tydeligere frem hvordan emneevalueringene skal dokumenteres, og hva emnerapportene skal inneholde. Emnerapportene skal videre brukes som kilde i kvalitetsrapporten for de ulike studieprogrammene. Komiteen kan ikke se noen eksempler på emnerapporter i dokumentasjonen, men har tillit til at emnerapporter vil bli implementert i kvalitetsarbeidet gjennom de nye retningslinjene.

Komiteen vil påpeke at svarprosenten på studentevalueringen av emnene er lav. Komiteen forstår at mesteparten av undervisningen bærer preg av tett oppfølging i små klasser, at studentene har mulighet til å gi hyppige tilbakemeldinger, og at utfordringer på den måten kan løses raskt. Studenter og ansatte har et tett forhold, og undervisningen foregår i små grupper og/eller én til én, og derfor kan skriftlige tilbakemeldinger virke unaturlig for både studenter og undervisere. Komiteen vil likevel minne om at det er essensielt for både kvaliteten på undervisningen og kontinuiteten i kvalitetsarbeidet at studentenes vurderinger av emnene blir dokumentert skriftlig. Når historikken i kvalitetsarbeidet er tilgjengelig, ligger forholdene bedre til rette for å gjennomføre utviklingstiltak. Dersom

anonymisering blir en utfordring i forbindelse med emneevalueringene, bør KHiO igangsette programevalueringer for studenter. Det er viktig at KHiO gjennomfører helhetlige evalueringer av sine studietilbud, både på emne- og programnivå, for å legge bedre til rette for at emneevalueringene kvalitetssikrer at studieprogrammenes innhold, oppbygging, sammenheng og helhet er tilpasset studentenes læringsutbytte. Høgskolens styre har også etterlyst programevalueringer.

Studentundersøkelsen

KHiO gjennomfører en årlig studentundersøkelse som er utviklet av LMU. Svarprosenten er imidlertid lav og har gått jevnt nedover hvert år siden 2016. I 2020 besvarte kun 30 prosent av alle inviterte studenter undersøkelsen. En utfordring med studentundersøkelsen er ifølge studentene selv at spørsmålene er identiske, uavhengig av studietilbud, og ettersom det er store forskjeller mellom utdanningene ved de ulike avdelingene, vil ikke spørsmålene treffe like godt for alle studenter. Denne utfordringen kan imidlertid enkelt imøtekommes ved å utarbeide studiespesifikke spørsmål tilpasset de ulike avdelingene, slik at alle studentene ser nytten i å besvare undersøkelsene. KHiO trekker selv frem at tidsbruk i en allerede hektisk studiehverdag med mye obligatorisk undervisning kan være en faktor som påvirker studentdeltakelsen. Som et forsøk på å løse dette planlegger KHiO nå å legge studentundersøkelsen inn i timeplanen. Komiteen ser at dette er en relativt omfattende undersøkelse som tar for seg spørsmål knyttet til både undervisning, mobbing, seksuell oppmerksomhet, rus, lokaler, kantine og drift. Det kan tenkes at både omfanget av undersøkelsen og likhetstrekkene mellom flere av undersøkelsene lokalt og nasjonalt bidrar til at studentene ikke er motiverte til å delta. I tillegg kan det være utfordrende for høgskolen å følge opp det brede omfanget av undersøkelsen. Komiteen oppfordrer KHiO til å iverksette ytterligere tiltak, for eksempel å synliggjøre for studentene hvordan resultatene fra undersøkelsene faktisk blir brukt i arbeidet med å utvikle utdanningskvaliteten. Dersom undersøkelsene ikke besvares av studentene, vil ikke tegn på sviktende kvalitet eller kritikkverdige forhold bli fanget opp, med mindre studentene tar det opp i de uformelle og muntlige kanalene. Komiteen anser dette som uheldig.

Videre savner komiteen systematisk innhenting av informasjon fra klassesillitsvalgte og studentutvalgsmedlemmer ved de seks avdelingene. De sakkyndige kan heller ikke se at det står noe retningsgivende om innhenting av informasjon fra denne gruppen i kvalitetssystemet. Det er uklart for komiteen hvordan høgskolen henter inn saker som omhandler studiekvalitet eller læringsmiljø konkret, og hvor informasjonen videreføres til relevante fora.

Nasjonale studentundersøkelser

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) er en viktig kilde til anonym informasjon om studentenes fysiske og psykiske helse og trivsel. KHiO viser til resultater fra forrige undersøkelse i 2018 samt tilleggsundersøkelsen som ble gjennomført i 2020 i forbindelse med koronapandemien. Komiteen kan imidlertid ikke se hvordan resultatene fra disse undersøkelsene er brukt videre. Studiebarometeret, hvor studenter på andre og femte året

i studieløpet kan gi anonyme tilbakemeldinger om sine studieprogram, er en annen viktig kilde til informasjon som kan brukes i arbeidet med utdanningskvaliteten ved KHiO. Studentdeltakelsen fra KHiO er imidlertid lav også i denne undersøkelsen, og resultatene videreformidles derfor ikke til KHiO. Ved en relativt liten institusjon som KHiO, med tett kontakt mellom studenter og ansatte og stor transparens, er muligheten for å gjennomføre evalueringer og gi tilbakemeldinger anonymt svært viktig. Etter komiteens vurdering bør økt deltakelse på Studiebarometeret prioriteres høyt fra KHiOs side, som en del av et nødvendig arbeid for å etablere gode anonyme evalueringer.

Evaluering av ph.d.-programmet

Stipendiatene møtes månedlig med prorektor for forskning i Stipendiatforum, hvor de diskuterer faglige spørsmål og tar opp problemstillinger knyttet til utdanningskvalitet. I tillegg er stipendiatene representert i programrådet for ph.d.-programmet, og de har en tillitsvalgt som kan fremme saker til ledelsen på stipendiatenes vegne. Stipendiatene evaluerer studietilbudet og veiledningen gjennom årlige veiledningsskjema og fyller ut en skriftlig midtveiseevaluering. Komiteen finner ikke eksempler på gjennomførte evalueringer i dokumentasjonen, men har tillit til at dette gjennomføres i tråd med hvordan KHiO skisserer det. Ettersom KHiOs ph.d.-program er en del av Nasjonal forskerskole, deltar stipendiatene også i nasjonale evalueringer og skriftlige tilbakemeldinger som skal bidra til å sikre kvalitet i både undervisning, forskning og veiledning i ph.d.-utdanningen. Dette er en viktig kilde til informasjon i et relativt nytt forskningsfelt som kunstnerisk utviklingsarbeid.

Ulike møtefora

Dokumentasjonen på studietilbudsnivå vitner om høy møtevirksomhet ved de ulike avdelingene. Komiteen kan blant annet se at det gjennomføres klassemøter, faglærermøter, programrådsmøter, fagområdeansvarligmøter, avdelingsmøter og felles planleggingsuke hvor neste studieår skal planlegges. Det er varierende dybde i referatene, men komiteen ser at mye viktig kvalitetsarbeid blir diskutert. Komiteen har også sett dokumentasjon på at ulike utfordringer enten blir løst i møtene, eller at det lages en plan for hvordan sakene skal løses. Komiteen anbefaler at samtlige avdelinger etablerer bedre rutiner for å føre referater fra møtene i de ulike foraene, ettersom dokumentasjonen viser til varierende praksis på dette i dag. Komiteen finner heller ingen referater fra leder- og dekanmøter i dokumentasjonen.

Eksterne aktører

Eksterne sensorer fyller ut en avgangsprotokoll etter endt oppdrag, hvor de gir en vurdering av avgangskullets faglige nivå og hvorvidt læringsmålene er oppfylt. KHiO skriver i sin redegjørelse til NOKUT at avgangsprotokollene er et sentralt dokument i høgskolens kvalitetssikring av utdanningene, og at fagmiljøene og dekanene bruker informasjonen i sitt kvalitetsarbeid og til videreutvikling av utdanningene. Avgangsprotokollene inkluderes i kvalitetsrapportene og bidrar til å belyse kvalitetsområdene *studieprogram og utdanning og læring*, og protokollene skal også inngå i de periodiske evalueringer av studietilbud når disse iverksettes. Komiteen merker seg imidlertid at avgangsprotokollene kun inneholder

fem spørsmål og er lite utdypende. Derfor er komiteen usikker på hvor verdifullt bidraget faktisk er i kvalitetsarbeidet. Det ligger et stort potensial i disse avgangsprotokollene, og komiteen oppfordrer KHiO til å tilrettelegge for både flere og mer utdypende tilbakemeldinger som kan dekke en større del av høgskolens kvalitetsarbeid. KHiO har i tillegg et høyt antall gjeste- og timelærere som oppfordres til å gi en såkalt gjestelærerevaluering, men komiteen ser ikke at disse evalueringene gjennomføres systematisk.

Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) har en rolle i kvalitetsarbeidet ved høgskolen, og ifølge delegasjonsoversikten har RSA definerte oppgaver knyttet til både strategisk utvikling og utdanningenes relevans for arbeidslivet. I sin redegjørelse til NOKUT skriver KHiO at det har vært vanskelig å finne et hensiktsmessig virkeområde for RSA, ettersom samarbeid med eksterne aktører og arbeidslivet allerede er integrert i utdanningene. Komiteen ønsket å snakke med representanter fra RSA ved det digitale institusjonsbesøket, men det kom da frem at utvalget ikke er i funksjon. Samarbeid med og tilbakemeldinger fra arbeidslivet er imidlertid ivaretatt gjennom en rekke eksterne samarbeidspartnere ved samtlige avdelinger, som inkluderer institusjonelle samarbeid, praksisordninger og studentenes kunstneriske praksis ved både scener, teatre og verksteder. Videre ser komiteen gjennom møtereferater at det er en tett dialog mellom PPU og praksisskolene i forbindelse med rammeplanstyrt obligatorisk praksis. Praksislærere gir skriftlig evaluering av studentenes praksisopplæring. Eksterne samarbeidspartnere er i tillegg involvert i studentenes avgangsutstillinger og masterpresentasjoner. Komiteen vurderer alle disse som gode kunnskapskilder som styrker både utdanningskvaliteten og relevanskvaliteten ved KHiO. Høgskolen har også en egen kandidatundersøkelse som gjennomføres hvert fjerde år, hvor de innhenter informasjon om tidligere students nåværende arbeidssituasjon og deres tilbakemeldinger om utdanningen. KHiOs planer for periodiske evalueringer vil på sikt styrke systematikken for å innhente vurderinger fra eksterne fagpersoner. Komiteen vurderer at disse gruppene er tilstrekkelige kunnskapskilder for å styrke relevanskvaliteten ved KHiOs utdanninger. Komiteen mener likevel at KHiO bør sørge for å etablere et RSA som fungerer, i tråd med tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet i 2011, og høgskolens eget organisasjonskart.

Annet

Fra Database for høyere utdanning (DBH) og Felles studentsystem (FS) henter KHiO tall fra utdanning, kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning som skal danne grunnlag for virksomhetsplaner- og rapporter, kvalitetsvurderinger og årsrapporter. I tillegg gir opptaksprotokollene KHiO god informasjon om det faglige nivået til studentene. Denne informasjonen er relevant for målområdet *studentrekruttering*.

Komiteen vil påpeke at KHiO har et stort forbedringspotensial knyttet til informasjonsinnhenting fra studentevalueringer. Studentdeltakelsen i de skriftlige undersøkelsene må bli høyere og balanseres opp mot muntlige og uformelle tilbakemeldinger, slik at resultater fra undersøkelsene blir en god og nyttig

informasjonskilde i kvalitetsarbeidet. Det er også uklart for komiteen hvordan det konkret innhentes informasjon fra studenter med tillitsverv, og hvordan denne informasjonen brukes videre i kvalitetsarbeidet. KHiO bør jobbe mer systematisk med informasjonsinnhenting fra eksterne samarbeidspartnere samt gjeste- og timelærere.

På tross av de påpekte svakhetene mener komiteen at Kunsthøgskolen i Oslo innhenter tilstrekkelig informasjon fra relevante kilder, og at informasjonen danner grunnlag for kunnskap om kvalitet i høgskolens utdanninger, gitt at denne informasjonen brukes aktivt i kvalitetsarbeidet.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (4) er oppfylt.

Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet

§ 4-1 (5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Vurdering

I henhold til kvalitetssystemet skal de seks utvalgte målområdene følges opp gjennom definerte prosesser i en kvalitetssirkel (se kapittel 2.2). Målene skal følges opp av kvalitetsansvarlige ved hver avdeling og prosessansvarlige i administrasjonen, som sammen skal påse at prosessene gjennomføres i tråd med retningslinjene, og at prosessene evalueres og videreutvikles.

Rapporteringslinjer

KHiOs rapporteringslinjer kommer til syne i form av kvalitetsrapportene som går fra studieprogramnivå til styret, og virksomhetsrapportene som går fra avdelingsnivå til styret. I henhold til kvalitetssystemet skal kvalitetsrapportene sikre at kunnskap innhentes og brukes til forbedring av utdanningskvaliteten. Som tidligere beskrevet har KHiO utarbeidet en fast mal for kvalitetsrapportene på studieprograms-, avdelings- og institusjonsnivå, for å legge til rette for at det rapporteres både konkret og hensiktsmessig. Malen tar utgangspunkt i målområdene, krav til studietilbud i regelverket og høgskolens strategiske plan. Det er imidlertid vanskelig for komiteen å se at kvalitetsrapportene gir høgskolen tilstrekkelig informasjon til å analysere kvaliteten i studietilbudene. Avdelingenes årlige virksomhetsrapporter er ikke beskrevet i kvalitetssystemet, men disse følger også en fast mal og tar for seg både styrker og utfordringer i kvalitetsarbeidet, i tillegg til å vise en oversikt over hvilke tiltak som skal gjennomføres. Virksomhetsrapportene fremstår derfor både mer informative og reflekterende enn kvalitetsrapportene, og komiteen anbefaler KHiO å ta virksomhetsrapportene inn i sitt kvalitetssystem.

Studieprogramnivå

Vurderinger og tiltak om utdanningskvalitet på emne- og programnivå ligger i studietilbudenes kvalitetsrapporter. Disse rapportene er basert på skriftlige emneevalueringer samt muntlige underveisevalueringer og uformelle tilbakemeldinger mellom underviser og student. I tillegg baserer rapportene seg på informasjon fra andre evalueringer, som for eksempel evalueringer fra undervisere, eksterne sensorer, praksisinstitusjoner og studentundersøkelsene. Selv om rapportene følger samme mal, ser komiteen at det er varierende dybde og refleksjonsnivå i de ulike rapportene. Ved noen studieprogram blir kvalitetsarbeidet dokumentert betydelig bedre enn ved andre. Komiteen savner større grad av vurderinger og refleksjoner i programrapportene, samt informasjon om hvilke tiltak som er iverksatt, effekten av tiltakene og hva som eventuelt må forbedres og videreutvikles i de ulike studietilbudene. Komiteen ser at mye kvalitetsarbeid er udokumentert, spesielt muntlige evalueringer og tilbakemeldinger. Dette er spesielt problematisk, ettersom skriftlige emneevalueringer kun skjer ved hver tredje gang et emne

har gått. Uformelt og udokumentert kvalitetsarbeid er, slik komiteen vurderer det, ikke like godt egnet for å avdekke sviktende kvalitet, og det blir derfor også vanskeligere for de ansvarlige å følge saken frem til den er løst. Skriftlig behandling av saker er viktig for et systematisk kvalitetsarbeid, noe komiteen allerede har pekt på under § 4-1 (4).

Avdelingsnivå

Avdelingenes kvalitetsrapporter inneholder en oppsummering av kvalitetsrapportene fra samtlige av avdelingens studietilbud. Komiteen merker seg at disse rapportene er relativt korte, og savner vurderinger av hvordan avdelingenes kvalitetsrapporter bidrar til videreutvikling av studietilbudene. Komiteen forstår at KHiO arbeider med å videreutvikle kvaliteten i studietilbudene, men det er vanskelig å se hvordan videreutviklingen gjøres systematisk, og hvordan foreslåtte forbedringstiltak følges opp. Til tross for at komiteen ser flere eksempler i dokumentasjonen på at svakheter oppdages og følges opp, så er komiteen i tvil om all kvalitetssvikt oppdages slik systemet fungerer i dag. Det fremgår ikke i dokumentasjonen hvem som har hovedansvar for å følge opp de ulike prosessene og planlagte tiltak, eller hvordan ansvaret er fordelt mellom ansvarlige aktører.

Programråd på avdelingsnivå fremstår som en viktig arena for å diskutere saker knyttet til utdanningskvalitet i avdelingene. Programrådene er relativt nyetablerte, og det er derfor vanskelig for komiteen å vurdere hvordan kunnskapen som genereres fra programrådenes arbeid, vil bli brukt til å videreutvikle kvaliteten på utdanningene. I kvalitetssystemet står det blant annet at programrådet skal være et rådgivende organ for faglig ledelse og ha en tverrgående funksjon under dekan, men komiteen ser ikke at det står noe om programrådenes mandat eller arbeidsbeskrivelse. Komiteen ser heller ingen tverrgående forbindelse mellom programrådene, eller om det er dekanene som skal ha en slik tverrgående funksjon og videreformidle informasjon fra programrådene på dekannivå. Slik det fungerer per i dag, fremstår det som at det er opp til hver av de seks avdelingene hvordan programrådene skal virke, og hvilke oppgaver de skal ha. Komiteen vurderer at dette er uheldig, spesielt med tanke på at avdelingene i stor grad fungerer som seks separate enheter, samtidig som at KHiO ikke har etablert en god og helhetlig kvalitetskultur og felles identitet, jf. komiteens vurderinger under § 4-1 (2). Komiteen ser at programrådene har et stort potensial, og dersom det legges til rette for det, kan disse bli en samlende arena for alle avdelinger, gjennom samarbeid og erfaringsutveksling.

Institusjonsnivå

Den årlige kvalitetsrapporten på institusjonsnivå legges frem for styret, med de seks avdelingsrapportene som vedlegg, i tillegg til avdelingenes årlige virksomhetsrapporter. Det er tydelig for komiteen at styret leser gjennom rapportene og holder seg oppdatert om utdanningskvaliteten ved KHiO. Det er flere eksempler i dokumentasjonen som viser at styret har vedtatt oppfølgingspunkter og bedt om tilleggsrapport for oppfølging av saker styret anser som viktige. Som eksempel merker komiteen seg at styret i sak 64/19 sier at det fortsatt er behov for å «styrke bevissthet og ledelsesforankring om Kunsthøgskolens kvalitetsarbeid», da én av avdelingene ikke leverte sin årlige kvalitetsrapport i tide til den

årlige oppsummeringen til styret. Manglende rutiner for periodisk evaluering av studietilbud er et annet eksempel. Det har vært behandlet av styret i flere omganger gjennom 2020, hvilket har ført til at rutine og tidsplan for periodisk evaluering ble fremskyndet og endelig vedtatt i styret i januar 2021. Komiteen vil i den forbindelse påpeke det faktum at styret i flere omganger måtte be om at periodiske evalueringer skulle igangsettes, før arbeidet endelig kom i gang. Videre kan komiteen lese i dokumentasjonen at styret påpekte at avdelingsrapportene ikke ga tilstrekkelig grunnlag for å vurdere kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, og ba om at dette ble fulgt opp. Styret ba i 2017/2018 om ekstra rapportering fra avdelingene for å danne seg et bedre vurderingsgrunnlag, noe komiteen merker seg at avdelingene fulgte opp.

Styret har bemerket at de årlige kvalitetsrapportene på institusjonsnivå ikke har gitt et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å gjøre gode vurderinger av kvalitetsarbeidet og kvaliteten på utdanningene. Styret ba derfor i 2018 om at fremtidige kvalitetsrapporter i større grad skulle inneholde vurderinger for KHiO som helhet, fremfor avdelingsvise vurderinger. Tilbakemeldingen førte til en justering av kvalitetsrapportene for kommende år (2019/2020), og styret påpekte at den helhetlige vurderingen ga et bedre grunnlag for å vurdere utdanningskvaliteten på et overordnet nivå. Utover dette har både avdelingene og styret meldt inn behov for en ny gjennomgang av malen for å styrke kvalitetsrapportens funksjon som et verktøy for kvalitetsutvikling. KHiO skriver at de planlegger en gjennomgang av malen i etterkant av NOKUTs tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet våren 2021. Komiteen støtter tiltaket og anser det som viktig å finne en hensiktsmessig måte å analysere, formidle og bruke informasjonen som innhentes, jf. § 4-1 (4).

Kvalitetssirkelen

Kvalitetssirkelen, som ifølge kvalitetssystemet beskriver kvalitetsarbeidets faser og oppgavene til kvalitets- og prosessansvarlige, er lite synlig i dokumentasjonen høgskolen har sendt til NOKUT. Det er vanskelig for komiteen å følge hele kvalitetssløyfa og se hvordan informasjonen går opp til øverste nivå og tilbake nedover i systemet. Det er videre usikkert hva som rapporteres oppover fra dekan, og på hvilket grunnlag, og hvordan tilbakemeldinger formidles tilbake og ned til studentene. Komiteen vil i denne sammenheng trekke frem studentundersøkelsen fra 2020, hvor det er tydelig beskrevet hvordan undersøkelsen skal følges opp. I henhold til beskrivelsene skal undersøkelsen gjennomgås og drøftes i LMU, som skal gi ledelsen råd og synspunkter på særskilte områder hvor det er behov for tiltak. Videre skal undersøkelsen og en fremdriftsplan gjennomgås og diskuteres i ledermøte. Dekanene skal i tillegg presentere resultatene for studenter og vitenskapelig ansatte, som igjen skal bidra i diskusjoner om tiltak. Dekaner, seksjonssjefer og direktør skal lage planer for oppfølging for sine respektive avdelinger og seksjoner, og oppfølgingsplanene skal inngå i den årlige kvalitetsrapporten for den enkelte avdeling/seksjon og i den overordnede kvalitetsrapporten for høgskolen. Komiteen finner imidlertid lite dokumentasjon på arbeidet med og oppfølgingen av studentundersøkelsen. Oppfølgingen av en årlig studentundersøkelse som omfatter alle studenter ved KHiO, og som potensielt kan gi mye viktig informasjon om studentenes studiesituasjon, bør ha en

skriftlig dokumentert oppfølgingsprosess. Komiteen mener at det per i dag står for lite om oppfølgingsarbeidet i kvalitetsrapporter og møtetreferater, og anbefaler at KHiO etablerer faste rutinebeskrivelser som skal gjelde for samtlige avdelinger, slik at resultatene kan brukes i arbeidet med å utvikle kvaliteten i alle KHiOs utdanninger.

Komiteens inntrykk er at KHiO ikke i tilstrekkelig grad arbeider systematisk med utdanningskvalitet på et overordnet nivå over tid. Komiteen tviler derfor også på at kvalitetssystemet i tilstrekkelig grad legger til rette for å avdekke og rette opp sviktende kvalitet på en systematisk måte. Det er tydelig at styret forsøker å igangsette viktige kvalitetsprosesser, men at det ikke er like enkelt å få med seg hele organisasjonen. Slik komiteen vurderer det, vil en systematisk informasjonsdeling, større grad av samarbeid på tvers av avdelinger og nivå og mer stabilitet i ledelsen kunne bidra til å forbedre det systematiske kvalitetsarbeidet.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (5) er ikke oppfylt.

Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje

§ 4-1 (6) Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

Vurdering

KHiO er en relativt liten og spesialisert institusjon og har en avgrenset og stabil studieportefølje tilpasset de seks avdelingene. Styret vedtar både opprettelser og nedleggelser av studietilbud og større faglige endringer av studieplaner. Mindre faglige endringer eller språklige justeringer av studieplaner blir vedtatt av dekan ved de enkelte avdelingene. Den årlige rapporteringen til styret gjennom kvalitets- og virksomhetsrapportene tar utgangspunkt i strategisk plan og danner grunnlaget for vurderinger av utdanningskvaliteten ved høgskolen.

Komiteen finner ingen konkret beskrivelse av strategisk porteføljeutvikling i dokumentasjonen og har derfor ikke fått klarhet i hvilke rutiner og kriterier styret har for å vurdere behovet for endringer i studieporteføljen. Komiteen kan heller ikke se om porteføljeutvikling er en del av årshjulet til styret. Dette har gjort vurderingsarbeidet til komiteen noe utfordrende. KHiO viser selv til den tidligere nevnte prosessbeskrivelsen for studieplanarbeid, se § 4-1 (3), hvor det står tydelig beskrevet hvilke rutiner som gjelder for opprettelse, nedleggelse og endring i studieplaner. Det er imidlertid vanskelig for komiteen å se at prosessbeskrivelsen kan fungere som et verktøy for strategisk utvikling av KHiOs samlede studieportefølje. Komiteen kan ikke se hvordan KHiO systematisk vurderer høgskolens utvikling av den samlede porteføljen, verken i kvalitetssystemet eller i andre styrende dokumenter høgskolen har sendt inn til NOKUT.

Til tross for at komiteen ikke finner formaliserte og systematiske rutiner for porteføljearbeidet, er det synlig at KHiO har tatt tydelige grep i arbeidet med utvikling av hele studieporteføljen. I forrige strategi (2012–2016) var et av målene forklart på følgende måte: «Alle bachelorprogrammer ved Kunsthøgskolen i Oslo skal ha relevante masterprogram. Det skal etableres masterprogram i kunst og offentlighet, teater og utøvende dans.» Disse tre studieprogrammene ble derfor søkt om og akkreditert av NOKUT i 2013 og 2014. Ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid ble opprettet i 2018, som et resultat av inneværende strategiske plan (2017–2022). Dette viser at høgskolen har hatt en langsiktig strategisk utvikling av fagområdene over tid, og at KHiO både har ambisjoner og gjennomføringsevne. Komiteen ser at ph.d.-programmet også kan vise seg å bli ekstra viktig ettersom Kunsthøgskolen i Oslo ser på programmet som en brobygger for å samle og skape samarbeid mellom de seks avdelingene.

Komiteen har ikke sett eksempler i dokumentasjonen på en overordnet drøfting av studieporteføljens samlede sammensetning og utvikling. Med bakgrunn i at KHiO er en fusjonert høgskole med seks avdelinger som samarbeider lite på tvers, mener komiteen det er viktig at KHiO systematisk gjennomfører vurderinger av sin samlede studieportefølje

med utgangspunkt i et bredt datagrunnlag som inkluderer resultater fra kvalitetsarbeidet, rekrutteringsgrunnlaget og etterspørsel fra samfunns- og arbeidsliv.

Komiteen anbefaler KHiO å utarbeide rutinebeskrivelser for strategisk utvikling av studieporteføljen. Gode rutiner og rutinebeskrivelser er, sammen etablering av en felles plattform på institusjonsnivå der porteføljen og andre utdanningsspørsmål kan diskuteres, viktig for en strategisk utvikling av porteføljen som helhet.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (6) er oppfylt.

4 Komiteens konklusjon for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

Konklusjon

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Kunsthøgskolen i Oslo har vesentlige mangler. Følgende krav er ikke oppfylt: universitets- og høyskoleloven § 1-6 og § 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 (2) og § 4-1 (5). Manglene er av en slik art at institusjonen må gjennomføre omfattende tiltak for at de sakkyndige skal ha tillit til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten.

Komiteens kommentarer til konklusjonen

Kunsthøgskolen i Oslo er en anerkjent utdanningsinstitusjon, både nasjonalt og internasjonalt. Det er svært gode søkertall til samtlige av KHiOs studietilbud, og studentene som søker studieplass, må gjennom krevende opptaksprøver. Det sikrer at studentene som tas opp, er dedikerte og særdeles godt kvalifiserte. Den sakkyndige komiteen betviler ikke at KHiO tilbyr studier av god faglig kvalitet som bidrar til å utdanne utøvende og skapende kunstnere med et høyt faglig nivå. Komiteen mener imidlertid at KHiO har vesentlige mangler i det systematiske arbeidet med å sikre og utvikle kvaliteten i utdanningene ved institusjonen. Det interne systemet for kvalitetssikring er ikke tydelig nok beskrevet og dermed ikke godt nok rigget til å kunne sikre og videreutvikle kvaliteten i studiene på en systematisk måte. Komiteen er også i tvil om kvalitetssystemet favner om og ivaretar både studenter og ansatte ved samtlige avdelinger på en god nok måte.

KHiO er et resultat av en sammenslåing av fem høgskoler, som hver har sterke kunstfaglige tradisjoner som går langt tilbake i tid. Komiteen mener at KHiO ikke har lyktes godt nok med å integrere de sammenslåtte enhetene til en samlet institusjon med en felles kvalitetskultur. Videre ser det ut til at store utskiftninger i ledelsen har medvirket til ustabilitet og uforutsigbarhet for både det administrative og det faglige arbeidet, noe som igjen påvirker kontinuiteten i kvalitetsarbeidet og arbeidet med å skape en helhetlig kvalitetskultur. Det er en utfordrende balansegang å sikre en stabil og sterk ledelse og samtidig god forankring av kvalitetsarbeidet på tvers av institusjonen. At det ikke har lyktes KHiO å finne denne balansen, er trolig en viktig årsak til at kvalitetsarbeidet og de ulike prosessene både tar tid og i enkelte tilfeller ikke blir fullført.

Å fremme en god kvalitetskultur ved institusjonen krever både dialog om kvalitetsarbeidet og kunnskapsdeling blant og mellom ansatte og studenter. At studentene opplever kvalitetsarbeidet som meningsfullt og motiverende, er en forutsetning for å sikre studentengasjement ved ethvert lærested. Like viktig er det at utdanningsinstitusjonene har formelle og systematiske rutiner for studentmedvirkning. Dersom KHiO kan vise studentene at det er en tydelig sammenheng mellom deltakelse i studentundersøkelser og

dialog om kvalitetsarbeidet, og at arbeidet fører til forbedringer og bidrar til å heve studiekvaliteten, vil det trolig være lettere å oppnå større medvirkning fra studentenes side.

Slik kvalitetssystemet til KHiO er utformet i dag, kan ikke komiteen se at det fungerer som en kvalitetshåndbok som ansatte kan bruke for å gjennomføre systematiske kvalitetsprosesser. Det påvirker videre muligheten for tydelige og transparente prosesser som viser sakenes flyt gjennom kvalitetssløyfa. Dersom prosessene for behandling av saker kommer tydeligere frem i kvalitetssystemet, og hvis resultater fra kvalitetsarbeidet er lett tilgjengelig, vil både studenter og ansatte i større grad oppleve at de har reell medvirkning i kvalitetsarbeidet. Avslutningsvis vil de sakkyndige trekke frem at de har tillit til at det nye rektoratet, sammen med ny direktør og prorektor for forskning, vil ta tak i de nevnte utfordringene og legge til rette for et systematisk kvalitetsarbeid som favner studenter og ansatte ved alle de seks avdelingene.

Krav til oppretting

Kunsthøgskolen i Oslo må rette opp i følgende mangler for å oppfylle kravene i universitets- og høyskoleloven § 1-6 og § 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 (2) og § 4-1 (5):

- **uhl § 1-6 Kvalitetssikring**
Kunsthøgskolen i Oslo må revidere sitt kvalitetssystem slik at det sikrer kvalitetsarbeidet og legger til rette for kvalitetsutvikling i studietilbudene. Høgskolen må også sørge for at kvalitetssystemet tilrettelegger for at eventuell sviktende kvalitet kan avdekkes og rettes opp innen rimelig tid. Prosessbeskrivelser og tydelige rolle- og ansvarsbeskrivelser må inngå i kvalitetssystemet. Rapporteringslinjene må presiseres, og det må legges bedre til rette for dokumentasjon av alle prosessene. Dette vil sikre at systemet favner institusjonen som helhet, og det vil være tydelig hvilke prosesser som skal gjennomføres, og hvem som har oppfølgingsansvar. Kvalitetssystemet må også sikre at studentenes evalueringer dokumenteres gjennom formelle og skriftlige kanaler i kvalitetsarbeidet.
- **uhl § 4-3 (4) Læringsmiljø**
KHiO må dokumentere sitt systematiske arbeid med læringsmiljøet ved samtlige avdelinger og ved høgskolen som helhet, herunder planlegging og gjennomføring av tiltak.
- **studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) Periodiske evalueringer**
KHiO må også dokumentere gjennomføring av periodisk evaluering av studietilbud i henhold til institusjonens egne retningslinjer for periodiske evalueringer, som ble vedtatt i KHiOs styre i mars 2021.
- **studietilsynsforskriften § 4-1 (2) Forankring og kvalitetskultur**
KHiO må arbeide for å etablere en felles kvalitetskultur ved institusjonen og iverksette tiltak for å fremme samarbeid og erfaringsdeling på tvers av avdelingene.

Videre må høgskolen involvere studentene i kvalitetsarbeidet og dokumentere tiltak for å øke studentenes involvering og medvirkning på alle nivå.

- **studietilsynsforskriften § 4-1 (5) Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet**
KHiO må dokumentere hvordan kunnskapen institusjonen henter inn fra ulike kilder, blir brukt i arbeidet med å sikre og videreutvikle kvaliteten i høgskolens studietilbud.

5 Vedlegg til komiteens innstilling til NOKUT

Råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

I tillegg til å vurdere om kvalitetsarbeidet oppfyller kravene i universitets- og høyskoleloven § 1-6 og § 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriftens kapittel 4, ligger det i komiteens mandat å gi råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet ved institusjonen.

Den sakkyndige komiteen vil gi følgende råd til Kunsthøgskolen i Oslo:

- KHiO bør sikre flere formelle og skriftlige rutiner for både tilbakemeldinger, iverksetting av tiltak og evalueringer. Høgskolen bør også etablere en rutine for å føre møtetreferater og for å arkivere disse på en god måte.
- Høgskolen bør bygge videre på det tette samarbeidet og den gode dialogen som eksisterer mellom studenter og ansatte, samtidig som den sikrer at studentene har tydelige, formelle kanaler hvor de kan melde fra om kritikkverdige forhold på en trygg måte.
- Komiteen anbefaler også å iverksette tiltak for å bedre samarbeidet på tvers av avdelingene og få høgskolen til å fungere som en enhet, herunder opprette flere felles møtearenaer som legger til rette for samhandling og erfaringsdeling for både ansatte og studenter.
- Videre bør KHiO arbeide med videreutvikling av ph.d.-programmet på tvers av avdelingene. De sakkyndige berømmer institusjonen for arbeidet som er gjort med utvikling av programmet, og for å ansette en egen prorektor for forskning. Dette er et viktig tiltak for samarbeid på tvers. Komiteen råder derfor KHiO til å utnytte potensialet i funksjonen som en brobygger internt.
- Det gjenstår en stor innsats for å få opp studentdeltakelsen – både ved ulike studentevalueringer, i studentdemokratiet, i arbeidet med læringsmiljøet og når det gjelder å få reell medvirkning i ulike råd og utvalg. KHiO bør samtidig sikre at studentene kjenner til LMU og hvilke saker de kan melde inn til utvalget.

6 Institusjonens uttalelse til komiteens innstilling

KUNSTHØGSKOLEN I OSLO
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS

NOKUT
P.b. 578
1327 Lysaker

Deres ref.

Vår ref.
19/00959Dato
30.08.2021

Offisiell uttalelse til sakkyndig rapport fra tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Kunsthøgskolen i Oslo

Adresse Fossveien 24
0551 Oslo
Norge

Telefon (+47) 22 99 55 00

Post Postboks 6853
St. Olavs plass
N-0130

Faktura Postboks 386
Alnabru
0614 Oslo

Org.no. 977027233
Giro 8276 0100266

Saksbehandler
Anette Christensen
Seniorrådgiver

(+47) 945 23 252
Anette.christensen@khio.no

Vi ønsker å takke sakkyndig komité og NOKUT for en fin tilsynsprosess.

Komiteens innstilling har vært behandlet i høgstyret som vil følge opp avvikene. Styret er samtidig tilfreds med de kravene som er oppfylt.

Institusjonen er i gang med å lage en plan for oppfølging av avvik som fremkommer i rapporten fra sakkyndig komité. I rapporten gir komiteen råd om videreutvikling og forbedring av kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet ved Kunsthøgskolen i Oslo, og vi vil gjerne takke for en grundig og utførlig rapport.

Flere av manglene som er avdekket sammenfaller godt med forhold som KHIO selv har vært klar over og hvor det allerede er planlagt tiltak for å møte krav i lov og forskrift. Dette gjelder for eksempel gjennomføring av periodisk evaluering av studietilbud som skal igangsettes høst 2021.

I tillegg til at rapporten stiller krav til områder som må rettes opp, gis det gode råd og anbefalinger om forhold som komiteen har merket seg. Dette er verdifulle innspill som KHIO vil ta med seg i det videre arbeidet med det systematiske kvalitetsarbeidet ved KHIO.

Med vennlig hilsen

Markus Degerman
Rektor

Kristel Jæger Skorge
Høgskoledirektør

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578, 1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)